

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IX. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2002. február

Négy év közös munkája áll mögöttünk

Először is köszönettel tartozom az itt élőknek, amiért lehetővé tették, hogy országgyűlési képviselőként szolgálhassam a helybéli emberek érdekeit. Négy év közös munkája áll mögöttünk. Nagy fába vágtuk a fejszénket, amikor a választókerület gondjainak leküzdésére vállalkoztunk.

A választásokhoz közeledve úgy gondoltam, hogy érdemes visszatekinteni, milyen feladatokat tűztünk magunk elé, és ezeket a gondokat hogyan oldottuk meg. Ezt az „elszámolást” azért is tartom fontosnak, mert hiszem, hogy a hosszú barátság alapja a pontos elszámolás, és országgyűlési képviselőként különösen fontosnak tartom ezt.

Az első probléma, aminek megoldásáról tájékoztathatom az embereket, a belvíz. Ha visszaemlékezünk; 1998-ban a belvíz fenyegette a családok otthonainak biztonságát, akkor ez volt a legfontosabb megoldásra váró feladat, hiszen a családok mindennapi biztonsága, az otthon került veszélybe. Még sokan emlékeznek arra is, hogy 1999 év elején Hunya és Kondoros hetekig „szerepelt” az országos televíziók híradóiban, mert előntötte a belvíz. Választókerületem mind a nyolc településén volt kisebb-nagyobb belvíz, számos család maradt fedél nélkül. Az emberek összefogva védték otthonaikat, biztonságot akartak a belvíz veszély ellen. Miután sikerült elvezetni a belvizet a házakról, a településekről, azonnal csatornák építésébe, belvízelvezető árkok ásásába kezdünk, melyek

majd megvédik az otthonokat a belvíz ellen. Ehhez a nagy munkához támogatást kérünk, és kaptunk a kormánytól. A Településfejlesztési Tanácsban is kiemelten támogattuk a belvíz elleni biztonságot teremtő pályázatokat. Így épülhet ki Hunyán és Kondoroson a teljes csapadékvíz elvezetés. Kondoroson és Gyomaendrődön szennyvíz csatorna épül.

Közben a károsodott családok otthonai épülhettek újjá állami támogatással. A belvízkárok helyreállítása a megye 52 települését érintette, 8852 család otthonában keletkezett károkat kellett helyreállítani. A legtöbbet ebben a választókerületben. Összesen 4.5 milliárd forintot kellett költeni arra, hogy zökkenőmentes legyen a védekezés, hogy a családok helyreállíthassák otthonaikat, és az iskolákban is időben elkezdődhessen a tanítás.

Elért sikereink, az itt élők sikerei. Erőink összefogása eredményes volt, jövőnk pilléreinek alapjait közösen fektetjük le: az első pillér, a belvíz elleni biztonság megteremtése volt. Ennek eredménye, hogy ma már az egész megye biztonságát szavatoló terv készült, melynek megvalósításán dolgozunk.

Új évezred kezdődött, ahol a jövő a nyugodt építkezésé!

DOMOKOS LÁSZLÓ
Országgyűlési képviselő

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület januári ülésén

2002 év költségvetésének októberi koncepciója alapján **elkészült az idei költségvetés 1. sz. előirányzata**, amelynek végösszege **3,7 milliárd forint**. Ebből az összegből 1,6 milliárd működési költség fedezete, 1,9 milliárd fejlesztések fedezete, és 112,9 millió céltartalék.

Olvasóinknak a megkezdett, illetve tervezett beruházásainkról eddig folyamatosan adtunk hírt. Legnagyobb összegű a szennyvíz, a szociális bérlakás, a fürdő, és a kommunális hulladéklerakó. A 2002 évi költségvetés hiánya: 52 millió forint, amit legrosszabb esetben rövidlejáratú hitelként lehet kezelni, de esetleg ki is gazdálkodható, hiszen az össz bevételek csupán 1,5%-a. Az éves költségvetés jóváhagyásakor el kell készíteni a költségvetési évet követő 2 év, tehát 2003 és 2004 év előre jelzett bevételi és kiadási előirányzatát. A prognosztizált adatok mellett a jelen ismeretek alapján költségvetési hiány mutatkozik. A Képviselő-testület felkérte a polgármestert, hogy a költségvetési hiány megszüntetése érdekében tegyen javaslatot az Önkormányzat további saját bevételeinek feltárására, és a fejlesztési feladatok megvalósítása során további pályázati lehetőségek figyelembe vételével a feladatok rangsorolására.

A keresetek és tiszteletdíjak esetében a közalkalmazottak alapilletmény növekedése 7,75%, a pótlék-alap változás 15.900 forintról 17.100 forintra változik, a munkabér legkisebb összege 50 ezer forint, a pedagógusoknak 2002 évben éves szinten a szakmai szorzó 1.19-ről 1.43-ra való emelése több mint 20% kereset növekedést jelent. A szociális ágazat-

ban munkát végzők szakmai szorzója éves szinten szintén 120%-ra emelkedik. A köztisztviselők illetmény alapja a vezetői pótlék, a képzettségi pótlék, étkezési hozzájárulás, ruházati költségterítés valamint a szociális kulturális és egészségügyi juttatás az illetményalap rendelete szerint került jóváhagyásra. A polgármester havi illetménye 330.000 forint, az alpolgármester havi tiszteletdíja 55 ezer forint, a képviselők havi tiszteletdíja 28 ezer forint, a bizottsági tagsági pótlék havi 12 ezer forint, a nem képviselő bizottsági tag tiszteletdíja havi 12 ezer forint.

A 2001 évi költségvetést módosítani kellett az időközben meghozott döntések, a főhatóságoktól kapott pénzalapok, a helyi adók és az intézmények előirányzatainak módosulása miatt. A bevételi főösszeg 181 millió forintra nőtt, így a 2001 évi bevételi főösszeg 3milliárd 85 millió forint. A kiadások változása: felújítás nőtt 16 millióval, a fejlesztés nőtt 49.8 millióval, a céltartalék nőtt 42.3 millióval a működési kiadás nőtt 73 millióval.

A település folyékony hulladék szállításának költsége 13%-kal nőtt. Egy köbméter lakossági szennyvízszállítás 750 forintra 850 forintra, illetve a közcsatornával ellátott területen 950 forintra, a közületi szennyvízszippantás 1.000 forintról 1.100 forintra az árnyékszék tisztítás 1.500 forintra változik, a kihirdetés napjától.

Elfogadta a Képviselő-testület Köröstarcsa és Körösladány nagyközségek csatlakozási szándékát a kommunális szilárd hulladék lerakó építésére létre jött Beruházási Munkacsoportban.

*Császárné Gyuricza Éva
Képviselő*

Pokorni Zoltán a Fidesz Magyar Polgári Párt elnöke Domokos László országgyűlési képviselőnk kíséretében január 22-én Békés megye több településén kötetlen beszélgetésen találkozott a lakossággal és újságírókkal Orosházán Dávid Ibolya MDF elnökkel közösen tartottak fórumot.

Stumpf István kancelláriaminiszter Békés megyei látogatása során többek között elmondta, hogy a Kormány kiemelt fontosságúnak tekinti a könyvtárak közösségi Internet szolgáltatásait, amelynek során a látogatókat szakszerűen segíteni kell az Internet használatban.

ENDRŐDIEK BARÁTI KÖRE - Találkozóval összekötött ebédre hívja és várja tagjait és szimpatizánsait. **Budapest az Etele út 68-ban** (a szokott helyen) **Március 9-én délelőtt fél 11 kor.**

Kérjük, hogy azok is jelentkezzenek, akik nem akarnak ott ebédelni, de a találkozóra eljönnek. Jelentkezni legkésőbb március 1.-ig Timár Imre Bp, 326-7567, Császárné 66-386-323, Fülöpné 66-284-435 telefonján.

A Templomos Lovagrend által alapított, és Gyomaendrőd központtal működő **TEMPLARIUS ALAPÍTVÁNY** szeretettel várja adója 1%-nak felajánlását, melyből hátrányos helyzetű és a határon túli gyerekek táboroztatását segítjük. Adószámunk: 18856617-1-17. Eddigi és további felajánlásait köszönjük. Tisztelettel: az Alapítvány Kuratóriuma.

A lakosság támogatását kéri

Ismét elérkezett a személyi jövedelemadó bevallásának ideje. Ekkor kell dönteni az állampolgároknak arról, hogy milyen egyesületeknek, alapítványoknak más, a támogatásra jogosult szervezeteknek ajánlják fel adójuk 1 %át. Az alábbiakban soroljuk fel azokat a civil szervezeteket, akik az önök támogatását kéri:

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok ápolása, megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek további sorozatának, és Endrőd Monográfiája kiadása.

Adószám: 19056274-1-04.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület, melynek célja élet és vagyonmentés a városban és körzetében.

Adószám: 18371608-1-04

Hallható Hang Alapítvány, melynek célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrőd Városi Sport Egyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása,

Adószám: 18370827-2-04

Dr. Farkas János Alapítvány, melynek célja tehetséges endrői fiatalok tovább tanulásának biztosítása.

Adószám 19062255-1-04:

Öregszülői gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása

Adószám: 18376184-1-04

Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyműteményeiért, célja Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény a Városi Képtár ápolása, fejlesztése. Kiemelten közhasznú minősítésű alapítvány..

Adószám: 19058733-1-04

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az endrői egyházi temetők karbantartása, az újra megnyitásával kapcsolatos költségek, és a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04

Selyem Úti Óvodáért alapítvány célja: Az ott tanuló gyermekek fejlődésének sokszínű segítése.

Adószám: 18379778-1-04.

Ha adója 1%-át már felajánlotta, de szívesen támogatna civil szervezeteket, megteheti a szervezet folyószámlájára való befizetéssel:

Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyműteményeiért folyószámla száma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet: 5320015-10002089

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány folyószámla száma: 53200015-10003231.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület folyószámla száma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Egyesület folyószámlaszáma: 53200015-11044028.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület folyószámlaszáma: OTP Gyomaendrőd fiókja 11733120-20006400.

Honismereti Alapítvány: folyószámlaszáma 53200015-10000032

M E L L É K L E T E

A második világháború endrődi áldozatainak emlékműve

felújításra szorul, megrongálták. Ezért annak felújítását elhatározta Gyomaendrőd Város Önkormányzata, amelyhez csatlakozott: az Endrődiek Baráti Köre, a Honismereti Alapítvány, és a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány

Az alábbiakban közöljük az emlékművön szereplők neveit. Szeretnénk, ha az emlékművön megrongálódott nevek helyreállítása a lehetőség szerint a leghitelesebb módon történne.

Kérjük, segítsenek nekünk, és közöljék, ha:

— tudnak olyan áldozatról, akinek a neve nem szerepel a névsorban;

— elírást látnak a felsorolt nevek között.

Az adatmódosításokat kérjük a Honismereti Egyesület telefonján (06 66 284469) vagy a Városunk Szerkesztőségének telefonján (06 66 386323) közölni. Minden közlés nagy segítség lenne a munkánkhoz. Az adatmódosítást március 1-ig tudjuk fogadni.

Kohn.....? [nem tudjuk azonosítani]

.....yi Imre [nem tudjuk azonosítani]

..... Zsigmond [nem tudjuk azonosítani]

A hozzátartozók, ha módjukban áll, kérjük, a helyreállítási munkálatokat segítsék. Nevenként 2000 forintot szívesen fogadunk. Befizetési csekk kapható Damjanich u 15-ben, vagy közvetlenül befizethető az Endrőd és Vidéke takarékszövetkezethetnél vezetett: 53200015-11042095 számlára. Kérjük a csekkre ráírni: "az áldozat neve"

Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Honismereti Egyesület Endrődiek Baráti Köre
Dr. Szilágyi Ferencné Császárné Gyuricza Éva

A második világháború endrődi áldozatai:

Almási János	Bula Imre	Dinya Máté	Fülöp János	Gubucz Lajos
Almási János	Bula János	Dinya Mihály	Fülöp László	Guttman György
Almási Lajos	Bula József	Dinya Sándor	Fülöp Miklós	Guttman Sámuel
Ambrus János	Bula Miklós	Diós Ignác	Gábor István	Guttman Sámuelné
Árvai Géza	Bula Vendel	Dógi János	Galambos Mihály	Gyebnár János
Árvai Illés	Bula Vince	Duda János	Gallai Sándor	Gyetvai István
Árvai József	Csáki Ambrus	Fagyas András	Gelb Dezső	Gyuricza Albert
Árvai László	Cserenyecz Lajos	Fagyas Károly	Gelb Dezsőné	Gyuricza Elek
Babecz Lajos	Csikós Mihály	Farkas Mihály	Gelb Erzsébet	Gyuricza Imre
Babos István	Csúvár János	Farkasinszki Imre	Gelb Sándor	Gyuricza Imre
Bacsa József	Csúvár Lajos	Farkasinszki János	Gellai Gáspár	Gyuricza István
Bálint Gergely	Csúvár László	Farkasinszki Lajos	Gellai Gergely	Gyuricza János
Balla Fülöp	Dávid Elek	Fekécs István	Gellai István	Gyuricza János
Balogh Bálint	Dávid Illés	Fekécs Mátyás	Gellai Lajos	Gyuricza József
Balogh Imre	Dávid László	Fekete János	Gellai Menyhért	Gyuricza Lajos
Bányai Ernő	Dávid Pál	Fenákel Lajos	Giricz Antal	Gyuricza Lajos
Bari József	Dávid Vince	Fischer Gyuláné	Giricz Imre	Gyuricza Lajos
Beke Lajos	Deutsch Imre	Fischer Péter	Giricz Imre	Gyuricza Vince
Bela János	Deutsch Lajos	Forgács Imre	Giricz Sándor	Gyuricza Vince
Bela József	Deutsch László	Földvári Sándor	Giricz Sándor	Hajdú András
Binges Imre	Deutsch Sándor	Frolyó Imre	Giricz Vince	Hangya József
Blanár János	Décsi Mihály	Frolyó Imre	Gombkötő Elek	Hanyecz Benedek
Bozsó János	Dinya András	Frolyó Mátyás	Gonda Lajos	Hanyecz Imre
Bozsó Károly	Dinya Boldizsár	Fuchs Izidor	Gonda Mihály	Hanyecz István
Bozsó Károly	Dinya Elek	Fülöp Imre	Gonda Pál	Hanyecz Joachim
Bradák György	Dinya Ignác	Fülöp Imre	Grósz Sándor	Hanyecz Pál
Bukovi Lajos	Dinya Imre	Fülöp Imre	Grósz Sándorné	Harnos Lajos

Hegedűs Béla	Kiss Lajos	Pelyva Margit	Szekeres Ferenc	Tóth Kálmán
Hegedűs Imre	Kiss Mátyás	Pelyva Máté	Szekeres József	Tóth László
Hegedűs István	Kiss Sándor	Pelyva Mátyás	Szmola István	Tóth Péter
Hegedűs János	Kiszely Imre	Piller József	Szmola Máté	Turcsányi Elek
Hegedűs József	Knapp Lajos	Pintér Bálint	Szmola Péter	Turcsányi Elek
Hegedűs Károly	Knapcsek Elek	Pintér Imre	Szosznyák Mihály	Ugrin Dániel
Hegedűs Máté	Koczka Ede	Pintér Ignác	Szosznyák Lajos	Uhrin Benő
Hegedűs Máté	Kohn Béla	Poharalecz Imre	Szőnyi István	Uhrin Dezső
Hegedűs Péter	Kohn Berta	Polányi János	Szujó István	Uhrin Elek
Hegedűs Sándor	Kohn Ernő	Polányi Máté	Szujó Miklós	Uhrin Endre
Hegedűs Vince	Kohn Lidia	Putnoki Bálint	Szurovecz Gergely	Uhrin Imre
Heinfarth Mihály	Kohn Pálné	Rácz Vendel	Szurovecz Máté	Uhrin István
Hirschl Sándor	Kontra Ferenc	Rácz Vince	Szűgyi István	Uhrin János
Hoffmann Józsefné	Kontra József	Raduska Lajos	Takács István	Uhrin Máté
Hoffmann Lili	Korcsmáros Gergely	Rosenczweig Éva	Takács István	Uhrin Miklós
Hoffmann Miklós	Kordiak Andrásné	Rosenczweig Rezső	Takács Lajos	Uhrin Sándor
Hornok Ambrus	Kovács Dániel	Rozenczweig	Talán József	Uhrin Vilmos
Hornok András	Köles Imre	Rezsőné	Timafalvi Lajos	Ung Imre
Hornok Elek	Kurilla Imre	Róza Lajos	Tímár Ambrus	Ung Imre
Hornok Eszter	Kurilla István	Salamon Imre	Tímár Benő	Varga István
Hornok Károly	Kurilla Mátyás	Salamon István	Tímár Elek	Varga István
Hornok Lajos	Látkóczki Gergely	Salamon László	Tímár Ferenc	Varga István
Hornok Lajos	Lipták Elek	Salamon Mihály	Tímár Gábor	Varga Lajos
Hornok Máté	Liziczai Frigyes	Salamon Vendel	Tímár Ilona	Varga Péter
Hornok Vince	Liziczai Vince	Schwarz Ede	Tímár Imre	Varjú Imre
Hornok Vince	Madarász Sándor	Schwarz Edéné	Tímár Imre	Varjú Imre
Hornok Vince	Majoros Imre	Schwarz Sándor	Tímár Imre	Varjú István
Hunya Béla	Majoros István	Schwarz Sándorné	Tímár István	Varjú József
Hunya Imre	Mastala Miklós	Sámuel István	Tímár István	Varjú Lajos
Ipacs József	Megyik László	Sámuel Sándor	Tímár János	Varjú Vince
Iványi Miklós	Mészáros Károly	Sámuel Sándorné	Tímár József	Vaszkó Imre
Izsák Adolf	Mikó László	Sipkóczki Imre	Tímár József	Vaszkó János
Izsák Adolfné	Mikó Vince	Sipos Sándor	Tímár Lajos	Vaszkó János
Izsák Andor	Molnár Imre	Sóczó János	Tímár László	Vaszkó László
Jakus Vince	Molnár Sándor	Sóczó Józsefné	Tímár Mária	Vaszkó Sándor
Jancsó József	Nádasdi Elek	Sóczó Mátyás	Tímár Mihály	Vágó István
Josepovits László	Németh György	Sóczó Vince	Tímár Mihály	Véger Mihály
Kajla János	Németh Mátyás	Spilberger József	Tímár Máté	Véha János
Kajla Mátyás	Németh Miklós	Steiner Elemér	Tímár Miklós	Véha Sándor
Kakas István	Nyilas Lajos	Steiner Mór	Tímár Miklós	Virág András
Kalmár Ferenc	Oláh Imre	Szabó Imre	Tímár Pál	Virág Elek
Katona Béla	Oláh Imre	Szabó István	Tímár Sándor	Walfisch Pál
Katona Gergely	Oláh József	Szabó Károly	Tímár Vince	
Katona László	Papp András	Szabó Mátyás	Tímár Vince	
Katona Mátyás	Papp János	Szabó Sándor	Tímár Vince	
Katona Pál	Papp József	Szabó Sándor	Tóth Boldizsár	
Katona Sándor	Pápista Lajos	Szabó Vince	Tóth Imre	
Kenyeres Mihály	Paróczai Imre	Szakálos Lajos	Tóth István	
Kertes Vince	Paróczai Imre	Szakálos László	Tóth István	
Kiss György	Paróczai Vince	Szalai Béla	Tóth Kálmán	

Megyei hírek

Hely hiányában a januári számból több fontos megyei eseményről szóló tudósítás kimaradt, s most e hiányt kívánjuk pótolni a múlt évben történt néhány érdeklődésre számot tartó esemény tudósításával.

Külpolitikai fórum Tótkomlóson - Múlt év december 19-én **Németh Zsolt a Külügyminisztérium politikai államtitkára** a Tótkomlós Polgárosodásért Egyesület meghívására az egyesület által szervezett politikai fórumon vett részt és előadást tartott. Beszélt Szlovákia és Magyarország közötti fejlődő kapcsolatokról. Az államközi kapcsolatok kiemelkedő példájaként említett a 721 millió forintról szóló szerződést, mely a szarvasi szlovák iskola fejlesztésére szolgált. Megemlítette, hogy Tótkomlós két tannyelvű iskolájával kapcsolatos tervek is megvalósulhatnak.

A fórum másik előadója **Fuzik János, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke** elmondta, hogy kedvező légkör alakult ki a szlovák kisebbség számára kulturális és oktatási téren, amely nem kis mértékben köszönhető a magyar és szlovák államközi kapcsolatoknak.

Új üzemműszert avatás Szarvason - Ugyancsak a múlt év utolsó harmadában történt, hogy **Domokos László országgyűlési képviselő, Dr. Nagy Ágnes a Békés Megyei Munkaügyi Központ vezetője, Babák Mihály polgármester és Kepenyés András a munkaügyi központ helyi kirendeltségnek vezetője** jelenlétében ünnepélyes keretek között avatták fel az Alföld Hús Rt. szarvasi üzemének új csomagoló részlegét. A vendégeknek **Gyeczkó János a cég vezetője** mutatta be az új technológiát, mely védőgázos fóliás csomagolást ad az Alföld Hús Rt. Termékeinek.

A békéscsabai repülőtér a megyei önkormányzaté lett -

A kormány még a múlt év november 12-én határozott arról, hogy a békéscsabai repülőtér tulajdonosa a Békés Megyei Önkormányzat. Így a tulajdont átadó szerződés múlt év novemberében az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt-vel megkötötték. A megyegyűlés 2002. március 31-ig létrehozza az érdekelt önkormányzatok, magánvállalkozók bevonásával a repülőtérrel működtető társaságot. A repülőtér térségi szerepet fog betölteni.

Számítógép a megye könyvtárainak - 2002. január 10-én **Battonya, Békés, Békéscsaba, Csorvás, Dévaványa Doboz, Gyomaendrőd, Gyula, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Orosháza, Sarkad, Szarvas Tótkomlós és Vésztő városi könyvtárainak vezetői** írták alá azt a szerződést, melyben a Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybiztosságától az informatika fejlesztésére pályázati úton elnyert számítógépeket fogják megkapni. Az ünnepélyes aktuson részt vett **Domokos László a megyei önkormányzati elnöke** s több polgármester is. Domokos László az aláírásakor kifejtette, hogy ami most megvalósult, valódi vidékfejlesztési program, amellyel a megye könyvtárai az információs és tudásalapú társadalom megvalósítása felé indulhattak el.

2002 tavaszára elkészül az 1782-83-ban épült későbarokk stílusú vésztői református műemléktemplom teljes felújítása tudhattuk meg **Juhász Sándor református lelkész** írásából, mely **Vésztői Újságban** januári számában jelent meg. Az évekkel ez előtt megkezdett felújítás során a gyülekezeti adományaiából és az önkormányzat segítségével befejeződött a templom teljes belső felújítása. A Békésmegyei Területfejlesztési Tanácstól pályázati úton nyert öt és félmillió forintból, valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által adott hat millió forintból elkészülhetett a külső lélegeztető vakolat és talajvízszint csökkentése, valamint a tető felújítása. Tavaszra fejeződik be a teljes felújítás a templomkert korszerűsítése, melyhez újabb pályázati lehetőséget ad a Széchenyi Terv.

Hírek házunk tájáról

A Katona József Művelődési Központ februári ajánlata

2-án (szombaton) 16 órakor a RUMBA Táncsoport Egyesület félélvzáró táncbemutatója
7-én (csütörtökön) 12 órakor Filharmóniai előadás
12-én (kedden) 9-től 11 óráig Gyermekműsor:
Rest Miska,
zenés népmese feldolgozás
óvodás és kiskorú gyermekeknek
26-án (kedden) 16 órakor
Diákönkormányzati Vezetők fóruma

Iskolai beíratás időpontja Gyomaendrőd mindhárom általános iskolájában egyidőben lesz: 2001. március 18-19-20 (hétfő, kedd, szerda), 8-17 óráig.

Az endrődi Szent Imre Egyházközség szokásos farsangi vacsorája február 9-én, szombaton este 6-kor lesz a Községi Házban.

30 éves a RUMBA - Felhívás! Szeretettel várjuk a 2002. június 22-i jubileumi rendezvényre mindazokat a volt és jelenlegi tancosokat, akik lelkükben hűek maradtak a klub szelleméhez.

Bővebb információ: Katona József Művelődési Központ: 283-524.

Ünnepi szerkesztőbizottsági ülés - Január 12-én tartotta VÁROSUNK szerkesztőbizottsága ünnepi ülését, melyet a szerkesztőkön és a terjesztő munkatársakon kívül megtiszteltek jelenlétükkel Réthy István a szarvasi plébános, és Iványi László endrődi plébános atyák. Császár Ferenc felelős szerkesztő megemlékezett az elhunyt munkatársról Stark Lászlóról a lap nagyváradi tudósítójáról, s több, a múlt év folyamán elhunyt vidéki és helyi előfizetőről, akiknek emléke előtt néma felállással tisztelegtek, majd értékelte az elmúlt 8. évfolyam eredményeit, s a 2002 évi terveket.

KÖSZÖNJÜK! - Szerkesztőségünk köszöni mindazoknak az előfizetőknek a támogatását, akiknek segítségével továbbra is lehetővé válik folyóiratunk terjesztése. Köszönjük, hogy kérésünkre nemcsak a szívek, de az erszények is „megnyíltak”. Mindez biztatás számunkra! Köszönjük a karácsonyi és újévi jókívánságokat!

Mindazonáltal szükségesnek tartjuk közölni, hogy akik nem fizették elő, azaz nem támogatták anyagiakkal újságunkat, azok részére márciustól nem tudjuk az újságot továbbítani. Megértésüket köszönjük.

A Kiserői Gyógyszállóért Alapítvány kuratóriumi ülése

Január 18-án tartotta meg kuratóriumi ülését az alapítvány, amelyen az elnök ismertette a pénzügyi helyzetet. Beszámolt arról, hogy az Alapítvány vagyona múlt év december 31-i zárómérleg alapján 9,391.955.-Ft. melyből pénzkészlet 2,957.955 forint, továbbá a 9,2 hektár földvagyon és immateriális készletek. Nyilvánvaló, hogy ily csekély mobilizálható vagyonnal az Alapítvány nem pályázhat a Széchenyi Tervben kiírt pályázatokra. Bár a Polgármesteri Hivatal az alapítók között szerepel, azonban mindaddig a várostól semmilyen támogatásban nem részesült, s ismervén a fejlesztési terveit erre a jövőben sem kerülhet sor. Ez után a kurátorok kötetlen beszélgetésben elemezték a jelenlegi és várható helyzetet.

Memoriam

Szülőföld: Böleső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,
új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Honti István

Endrőd 1928.
Balatonboglár 2001.

Honti István, aki 1928-ban december 21-én született Endrődön, gyermekkorát a Körös parton, nyaranta a rokon Kovács Miklósék tanyáján töltötte.

Édesapja Hornok Elek az Endrődi Községhez tartozó munkás volt, s talán ezért is magyarosította nevét Hontira. Édesanyja, Kovács Mária. A nagypapa Kovács Lajos volt, aki az I. Világháborúban halt hősi halált.

Szegedre került internátusba. Ám a második világháborút követően édesapja a Községhez elhagyására kényszerült. Így került a család Győr-Sopron megyébe. István Szombathelyen kezdte tanulmányait, majd a Fertődi Kertészeti Középiskolában érettségizett 1950-ben, ahol a háború okozta szegénységben,

nélkülözésben, saját magára utalva töltötte kollégiumi éveit. A nehéz sors összekovácsolta az osztályt, életre szóló barátságok születtek. 2000-ben az ötven éves érettségi találkozójukat nagy létszámban ünnepelték meg Fertődön.

Az Állami Gazdaságban a szőlészettel kapcsolatos munkája során került Villányba, ahol megismerkedett Regös Máriával, akivel 1954-ben kötött házasságot. Három gyermekük született: 1955-ben Judit, '56-ban Ágnes és '60-ban István.

Bogláron ez idő tájt kezdték fejleszteni a Gazdaságot, a labort, s így került a család Somogyba. A későbbiek során az ültetvényes szaporító anyag feldolgozás lett a munkaköre. Majd a Köröshegyi TSZ elnöke lett. Kinevezése lejártá után pedig az Ültetvény Tervező Vállalatnak lett több megyére kiterjedő ellenőre. A motorozás egyre fárasztóbbá vált számára, ezért vállalta el a felkínált szakoktatói állást a Boglári Kertészeti Szakiskolában, ahol 1988-ig, nyugdíjazásáig dolgozott.

Tevékeny életútja 2001. szeptember 9-én ért véget. „Nem mindennapi egyéniség volt – írja róla a Balatonboglári Hírek-ben Vassné Baradlay Klára – nemes lelkű, élet- és ember-szerető. Erkölcsi tulajdonságainak alapját s becsületes munkaszeretetet, kitartást, kedvet az alföldi szülőházból hozta útravalóként.”

„Mindenkor serényen, áldozatkészen, önzetlenül dolgozott – nem hivalkodva – segítette városunk építését, szépítését. Szakoktatói pályáján magas színvonalon oltotta diákjaiba a tudás iránti vágyat, a kertész szakma fortélyait – ugyanakkor magyarságtudatra, emberi tartásra nevelte őket. Vallotta és személyes példájával igazolta, hogy minden emberi tevékenységet örömmélmény forrásává kell avatni! Honti István a szó legigazibb és legszebb értelmében tanító volt. Olyan célokért élt, melyek nagyságukban pusztán létünk fölé emelkednek. Az így leélt élet sohasem vész feledésbe, tovább hat elért eredményeivel és felejthetetlen példájával. Olyan akár a vetés, melyből újra gazdag termés érik be, életadó hagyatékának mindazok számára, akik ismerték és szerették. Gazdag lombosított életfa volt ő, mely apránként bontotta szét leveleit közöttünk. Most ezekre a levelekre hullanak halkán és keserűen a fájdalom nehéz könnyei.”

S mit tehetünk hozzá mindehhez, mi, akik már csak elhaló emlékeinkben őrizzük őt. Endrődi volt, génjeiben hordozta az Alföld üzenetét. Elszármazott innen, mint annyian mások, hogy keresse a boldogulás útját. „Városunk” olvasása jelentette számára a legszorosabb kapcsolatot, melyet haláláig nagy figyelemmel követett. Betegsége sajnos megakadályozta abban, hogy az Endrődiek baráti találkozója eljőjön, de lélekben együtt ünnepelt velünk Tímár Máté szobrának avatásán.

Kísérje Őt haló poraiban is az elmúlhatatlan emlék. S nyerje el méltó jutalmát a Mennyekben, ahol örömmé s boldogsággá válik a lélek.

Császárné Gyuricza Éva

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsashegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

**METÁL STOP
VAS-MŰSZAKI BOLT**

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

A pásztorokról

II. fejezet

A gyomai pásztorokról és általában a paraszti társadalom e "különleges jogállású" rétegéről szóló írásomat néhány fogalom magyarázatával folytatom.

"Ökörscordás" a korabeli magyar szürke marhafajta négy évesnél idősebb "herélt", ivartalanított egyedének csoportjából egybe terelt "ökrök" pásztorja. A bika-borjút tavasszal "első füre menendő" korában kihérlék. Három éves korukig elnevezésük; "tinó". Négy évesen, míg betanítják az igavonásra; "ökörtinó". A betanult, rendszeresen jármolt; "igás-ökör". Az igásökröt általában istállóban és takarmányon tartották, legelőre csak a nyári munkák nagyobb szünetében hajtották külön ökörscordában legeltették.

"Kisbojtár" az állatok őrzéséért felelős "számadó" segítőtársa. Általában fiatal, nőtlen ember ("ridég"), akit a számadó egy-egy legeltetési időnyre fogadott fel némi készpénzbér és természetbeni juttatás (jóságtartás, ruhabeliek, élelem) fizetés ellenében. A pusztai állattartásban a nagy létszámú állatcsapatok mellett több bojtár van; a számadó helyettesét "számadó vagy öregbojtárnak", a legfiatalabbat "kisbojtárnak" nevezték, de lehetett még "jogállása; talyigás, vagy lakos" Feladata volt a pásztorzállás környékének rendbentartása, felügyelete. Meleg étellel várta az estefelé legeltetésből megtérő pásztorokat. Ilyen kisbojtár lehetett írásom I. fejezetében leírt 14 esztendő Diószegi György, aki Öreg Bácsi György és fia mellett kisbojtárkodhatott az "ökörscorda" mellett.

A forrásokból változó állatszámok fordulnak elő, egy-egy pásztorlásra összegyűjtött állatcsoportban. Először is "öregmarhaszámba" vettek egy lovat, vagy egy felnőtt marhát. Ez a mai "számóállat" fogalmának felel meg, amit 500 kg élősúlyban határoztak meg. "Öregmarhaszámba" vettek 5 db egy évesnél idősebb sertést vagy 10 db juhot, de ez is változhatott településenként, mert a legelők fűtermését is figyelembe vették. Egy gulyalétszám 760-800-900-1500 darab marha, hozzászámítva 13-16 darab bikát, gulyánként. Az ökörscorda létszáma lehetett 280-550-660 db. Tehéncorda 740-800 darabból állhatott. Ménések létszáma 150-310-380-420 db, s hozzá ménesenként 4-4 db csödör. Zsadányi adatot

ismerek olyat, hogy "ezerig való volt a ménes 50 kancára egy-egy csödör." "A falka juh 50-100 db-ot számlálhatott, de itt nagyon változó létszámok lehettek, mert több gazda is fogadhatott egy juhászt, illetve egy gazdának lehetett ezerig menő juha. A nyáj nagyobb vegyes összetételű juhcsapat, általában 2000 négyszögölnyi legelőre számoltak 6 db juhot. A sertés létszámok meg egészen változóak lehettek akár "hajajáró csürhe", akár "kintháló konda" volt.

Tájékoztatóul írom, hogy 1828-ban Gyomán 333 fő telkesgazdának, 43 fő zsellérnek, 1 fő házass zsellérnek, összesen 1083 db 3 éven felüli lova volt. 134 telkesgazdának 198 db. két éven felüli csikaja, és csak 62 fő telkesgazdának írtak össze 218 db igásökröt. Üsző, tinó, fejős tehén összesen 880 db. 127 telkesgazdának, 50 zsellérnek, 1 házasszsellérnek 3763 egy éven felüli juha, valamint 780 db egy éven felüli sertése volt. Ekkor volt Gyomán 780 háztartás, "háztartásfő;" 342 fő telkesgazda, 415 fő zsellér, 23 fő házatlan zsellér. A tekintélyes létszámú növendékállat állomány természetesen e létszám adatokban nem szerepel.

"A gulyások közül:

6./ Tuba Mihály 51 eszt. Szőke Sárgás hosszú haju, szőke bajuszszu, kék szemű, magas egyenes termetű, feleséges. Gyomai születés.

7./ Tuba István 16 eszt. Szőkés hajú, sugár termetű. Gyomai születés, előbbinek fija.

A "nyalka" juhások közül:

1./ Tóth Gy. Péter juhássza Megyeri György 56 eszt. Szőke, de már özsős hajú, sovány ábrázatú, közép magass. Gyomai születésű, Fejős juhász.

2./ Iffju Molnár Mihály fejős juhássza Varga Mihály 24 eszt. Szőke göndör haju, Szőke kitsiny bajuszszu, Szeplős forma képű, közép köptzős termetű, Feleséges, Gyomai szül.

3./ Bíró János nyájjuhássza Kard-szagi Mihály 54. Eszt. Gesztenyeszin őszibe elegyedő haju, Szőke borzos bajuszszu, kék szemű, jó magasságu és ternetű, Feleséges, Nagykunságba

Kardszagi születésű. A Kardszagi Bírák Uramiékától 1780. febr. 22. kelt levelükben jól Commendáltak.

4./ Bódvai István Nyájjuhássza Bendő Mihály 38. Eszt. Barna haju, gesztenyeszin borzos bajusz, a jobb orrczája jegyes, közép termetű, Gyomai szül.

5./ Czeglédi János Fejős juhássza, Juhos Bálint 22. Eszt. Szőke haju, olyan kitsiny bajuszszu, alacsony termetű, Nőtlen. Szabolcs Vármegye Szováthi születésű, a Szováthi Bírák Uramiékutól 1795. nov. 9-én kelt levelében Ditsértetik. Itten Gyomán 1796 nov. 22.-én Passusát ki kérvén és magát jól viselvénn elment.

Sertés nyáj mellett:

1./ Bíró János Sertés Nyáj Számadója jó Mihály 41 Eszt. Barna haju bajuszszu, szemű, Szemöldökű, Sovány ábrázatu, Kitsiny vékony termetű, Feleséges, Gyomai születés.

2./ Izsó András Sertés Nyáj Számadója Király István 39 Eszt. Veresses haju, bajuszszu, Himlő helylyes képű, és veresses, jó magasságu, Feleséges, Gyomai születés.

3./ Szilágyi Mihály Csürhésse K. Molnár András 17. Eszt. Szőke haju, Vékony tiszta ábrázatu, Vékony termetű, Gyomai születés."

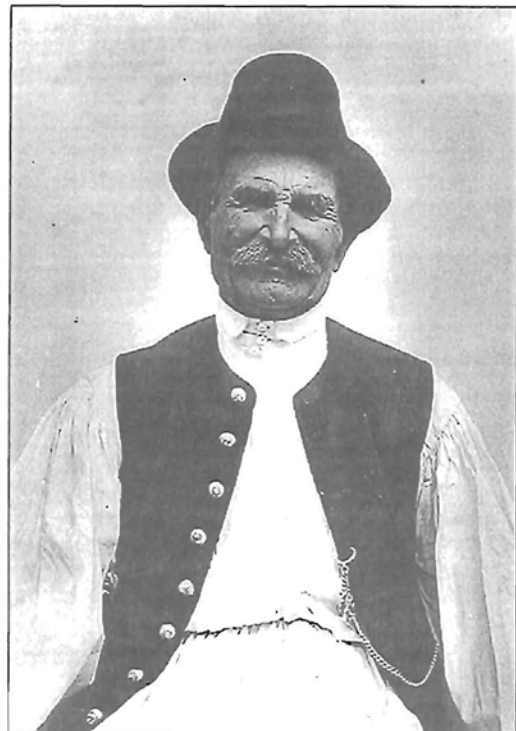
Terjedelmi korlátok miatt is a felsorolást itt abbahagyom, hiszen 101 fő pásztor felsorolva lapunk több oldalát is elfoglalhatnám. A 101 főből gyomai születésű 81 fő.

Forrás: Békés Megyei Levéltár. Gyula. Gyoma Nagyk. Ir. V. 317. A. h. 2-9-14. Ö. 202. Bellon Tibor: Beklen Karcag, 1996.

Balogh István: A Szabolcs megyei pásztor összeírás 1796-ból ETHNOGAPHIA. LXX. 1959. 1-3- Cs. Szabó István

Fotók:
Kunkovács
László

Katolikus oldal

FEBRUÁR HÓNAP ÜNNEPEI

2. szombat: Urunk bemutatása (Gyertyaszentelő Boldogasszony)
3. vasárnap: **Évközi 4. vasárnap**
5. kedd: Szent Ágota szűz, vértanú
6. Szerda: Miki Szent Pál és társai vértanúk
8. Péntek: Emiliáni Szent Jeromos
10. vasárnap: **Évközi 5. vasárnap**
11. kedd: A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária
13. szerda: **Hamvazószerda**
14. csütörtök: Szent Cirill és Metód, Európa társvédőszentjei
17. vasárnap: **Nagybőjt 1. vasárnapja**
22. péntek: Szent Péter apostol székfoglalása
24. vasárnap: **Nagybőjt 2. vasárnapja**

A BÉRMÁLÁS SZENTSÉGE

1. A bérmálás, vagyis krizmával való megkenés a keresztény beavatás második szentsége, és a másik kettőhöz kapcsolódik: a keresztséghez és az Oltárszentséghez.

- Hogyha felnőtteket fogadnak be az Egyházba, ők a három beavató szentséget a hagyományos sorrendben veszik fel: keresztség, bérmálás, Oltárszentség.

- A nyugati (latin) egyházban a megszokott gyakorlat az, hogy a gyerekeket egészen kis korukban keresztelik meg, első szentáldozáshoz körülbelül hét éves korukban engedik őket, a bérmálás szentségét pedig tizenkét és tizenhét éves koruk között vehetik föl.

- A keleti egyházakban a kisgyermek keresztségük alkalmával megkapják a bérmálás szentségét és az Oltárszentséget is, ilyen módon megmarad a hagyományos sorrend.

2. A bérmálás szentségét Krisztus akkor alapította, amikor átadta az apostoloknak a Szentlelket Húsvét vasárnapján, aztán nagyobb nyilvánossággal Pünkösöd napján.

3. A bérmálás a Szentlélek teljes kiáradása úgy, ahogyan az apostolok Pünkösödkor megkapták.

- A bérmálás növeli és elmélyíti a keresztségben kapott kegyelmet.

- A bérmálás erősebben kapcsol bennünket Krisztushoz.

- A bérmálás megerősíti istengyermekségünket.

- A bérmálás növeli bennünk a **Szentlélek hét ajándékát**: a bölcsességet, az értelmet, a jótanácsot, a lelki erősséget, a tudományt, a jámborságot és az istenfélelmet.

- A bérmálás tökéletesebbé teszi az Egyházzal való kapcsolatunkat.

- A bérmálás megadja a Szentlélek erejét hitünk terjesztéséhez és védelméhez.

4. Akik meg vannak bérmálva, azok képesek arra, hogy a **Szentlélek gyümölcsei** szerint cselekedjenek. A következőket nevezzük a Szentlélek gyümölcseinek: szeretet, öröm, békeesség, türelem, békétűrés, jóság, kedveség, szelidség, hűség, szerénység, önmegtartóztatás, tisztaság.

5. A bérmálás eltörölhetetlen jegyet nyom a lélekre, és csak egyszer lehet fölvenni.

6. A bérmálás szentségében részesülhet minden megkeresztelt, aki még nincs megbérmálva, és kívánatos is, hogy részesüljön.

A katolikus hit elemei (4)

- A bérmálandóknak legalább 13 éveseknek kell lenniük, készen a keresztény nagykorú életre. Legyenek a kegyelem állapotában, és előtte vegyék föl a bűnbocsánat szentségét.

- Halálveszélyben bármilyen korú gyermeket meg kell bérmálni (kivéve ha még nincs megkeresztelve, — ebben az esetben pedig meg is kell keresztelni és meg is kell bérmálni).

- A bérmálási előkészület célja az legyen, hogy a keresztény embert Krisztussal való bensőségebb egységre és a Szentlélekkel való közvetlenebb kapcsolatra vezesse el.

- A bérmálandóknak tudatosan érezniük kell, hogy az Egyházhöz tartoznak, — mind az egyetemes Egyházhöz, mind pedig saját plébániai közösségükhöz.

- A plébániának külön felelőssége, hogy a bérmálandókat a szentség fölvetelére előkészítse.

7. A bérmálás szentségét a homloknak krizmával (szentelt olajjal) való megkenésével szolgáltatják ki, kézrátétellel és ezekkel a szavakkal: „Vedd a Szentlélek ajándékának jelét”. A békecsók, ami a szertartást befejezi, jelzi és kinyilvánítja a püspökkel és minden hívővel való közösséget.

- A bérmászülő legyen legalább tizenhat éves, legyen katolikus, volt már elsőáldozó, és legyen megbérmálva.

- A keleti egyházakban imádság után a homlokot, a szemeket, orrot, füleket, ajkakat, mellet, hátat, kezeket és lábakat kenik meg.

8. A bérmálás rendes kiszolgáltatója a püspök, de pap is bérmálhat bizonyos körülmények között, vagy püspöki engedéllyel.

- A keleti egyházakban általában a keresztelő pap szolgáltatja ki a bérmálást is.

9. Ha a bérmálást a keresztségtől függetlenül szolgáltatják ki, szükséges, hogy a bérmálandóknak legyen bérmászülőjük, — aki majd vezetőjük lesz abban, hogy teljes keresztény életet éljenek.

- Helyes, ha a bérmászülő azonos valamelyik keresztszülővel.

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Nagybőjtben keresztút: pénteken 5-kor, vasárnap fél 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 10-én és 24-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Nagybőjtben keresztút: péntekenként fél 5-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor.
Nagybőjtben keresztút: pénteken reggel a 8 órai mise után.

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

- A bérmászülő nem lehet a bérmálandó anyja vagy apja.

10. Az olaj a bőség, öröm, egészség, erő jelképe.

- A bérmálásban történő megkenés erőt ad a keresztényeknek arra, hogy krisztusi életet éljenek.

- A megbérmáltakat szépség és egészség tölti el: az isteni életnek, a kegyelemnek a szépsége és egészsége.

A bérmálás tökéletessé teszi a keresztléleki kegyelmet; az a szentség, amely megadja számunkra a Szentlelket, hogy még mélyebben beleygőkeresszünk az istenfiúságba, még erősebben kapcsolódjunk Krisztushoz, kötédszünk az Egyházhöz még szorosabb legyen, még inkább társuljunk küldetéséhez. Ez a szentség segít bennünket, hogy a keresztény hitről a jöttetektől kísért szóval tanúságot tegyünk. (KEK, 1316.)

Gyakorlati tudnivalók a keresztségről, bérmálásról

Kicsi korban mostanában sajnos, sok helyen elmarad a keresztség, és nagyobb korban a bérmálás.

Sokan házasságkötés előtt néhány hónappal kapnak észbe, és szeretnének megkeresztelkedni, és nem értik, miért nem lehet „elintézni” egy könyv megtanulásaival egy-két hónap alatt.

Felnőtt korban csak az alaposan felkészülteket kereszteljük meg. Nem elég „tudni” a hittant, hitünket élni is kell. Ezért vezette be az Egyház a katekumenátus intézményét. Ez azt jelenti, hogy összegyűjtjük a hit iránt érdeklődőket, és megkeresztelkedni szándékozókat és együtt vezetjük be őket a hitbe.

Az endrődi plébánia minden évben meghirdeti a szeptemberben induló felnőtt keresztségi előkészületet. Van olyan év, amikor többen is jelentkeznek, van, amikor senki. Mivel szeptemberben indítjuk a közös előkészületet, ezért nem lehet becsatlakozni decemberben, vagy áprilisban. Ismételtlen nagyon kérek mindenkit, nyár végén jelezzük szándékunkat, hogy szeptemberben elkezdhesük a közös felkészülést.

Felnőttek keresztlésekor a keresztelő pap meg is bérmálja a katekumént, és az elsőáldozás is megtörténik.

Bemutakozás

Az „Élet Másokért” egyesület elnöknőjével Vaszkó Sándornéval beszélgetek a 2001 januárjában megalakult egyesület célkitűzéseiről és eddigi munkájáról.

Az elnöknő elmondása szerint 16 fővel alakult az egyesület azóta a létszám szaporodott. Az egyesületet 3 fős elnökség irányítja közgyűlés időszaka között: Iványi László plébános, fr. Ungvölgyi János a Szt. Imre Egyházközség elnöke, és Vaszkó Sándorné.

Az egyesület célja: a keresztény családok összefogása a születéstől az elhalálozásig. A rászoruló erkölcsi és anyagi segítsége. A szenvedélybetegek és a társadalom peremére szorultak támogatása. Mind a felnőtt, mind az ifjúság részére tartalmas és keresztény értékeket képviselő programok szervezése, úgyszintén a más hasonló szellemiségű szervezetekkel való kapcsolat kiépítése.

„Nagy célkitűzésünk között szerepel az állami gondozott gyerekek pártfogolása és segítése, mely elhatározás a legnemesebb keresztényi tettek tartjuk. Természetesen

tudjuk, hogy ehhez sok anyagi támogatásra van szükségünk, melyet elsősorban pályázatok útján, valamint adományokkal szándékozunk előteremteni. Felajánlottuk munkánkat a Szociális és Családügyi Minisztérium Családképviseleti Tanácsának. Itt szeretném megemlíteni, hogy egyesületünket nagy megtiszteltetés érte az által, hogy Dr. Szemkeó Judit a Szociális és Családügyi Minisztérium politikai államtitkára elvállalta a tiszteltbeli elnöki tisztelet. Itt említem meg, hogy egyesületünknek több neves tagja is van: Dr. Semjén Zsolt Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériumának vallásügyekért felelős államtitkára, Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, Halász János a Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériuma kulturális államtitkára, Domokos László megyei közgyűlés elnöke, Dr. Kovács József a Pándi Kálmán Gyulai Kórház főigazgatója, és reméljük, hogy ez a névsor még fog szaporodni. Alapító tagjai vagyunk a Körös Völgye Euró Bízóság civil szervezetnek és ott a felügyelő bizottság tagjaként veszünk részt, segítve az egyházhoz közeli szervezetek munkáját.”

Vaszkó Sándorné elmondta, hogy már több pályázatot adtak be, amelyek kedvező elbírálást kaptak, az így elnyert összeget az egyesület felépítésére és tíz szegény sorsú nagy családok megsegítésére fordítottuk.

Karácsonykor élelmiszer, játék, ruhamegújítást osztottak szét.

A Szeged-Csanádi püspök, Gyulay Endre használatba adta az üresen és elég rossz állapotban lévő gyomai r.k. harangzóói házat, melynek felújításához ismét pályázatot kell benyújtani.

Figyelve az arcát, valódi boldogság és elszántság árad minden szavából. A hit, amely személyéből kisugárzik, lehet a garancia a kitűzött célok magvalósítására. Befejezésül egy nagyon személyes kérdést teszek fel az elnök asszonynak, amelyről fülig pirul. A Templomos lovagrend noviciussággal kapcsolatban. Elmondja, hogy a múlt évben keresték őt meg a lovagrend tagjai, hogy vállalja el a jelöltséget, meghatódva, de hitbéli örömmel fogadtam el, hiszen fr. Ungvölgyi János ajánlott. Így 2002 nyaratól már ketten leszünk Gyomaendrődön felavatott lovagok.

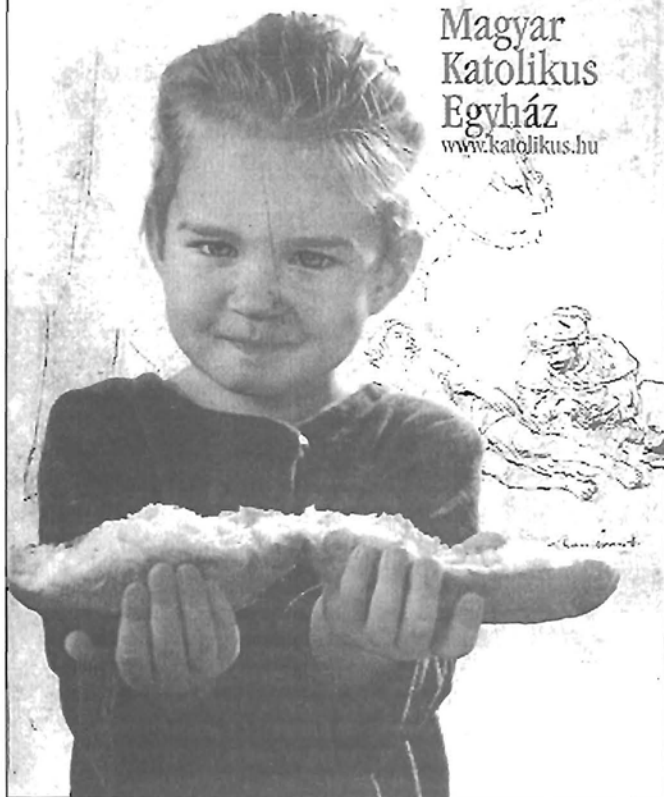
Az erős hit és szeretet és segíteni akará - amely Vaszkó Sándorné szavaiból árad - arra készítetted, hogy leírjam és mássokkal is megosszam élményemet.

Az Élet Másokért egyesület munkájához valamint Vaszkó Sándorné munkájához Isten áldását és jó egészséget kívánok.

Vaszkó András

Jót tenni jó

Magyar
Katolikus
Egyház
www.katolikus.hu

Köszönjük adója 1%-át!
Magyar Katolikus Egyház

Technikai
szám:

0011

Felhívás a parlamenti választások előtt!

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Békés Megyei elnöksége és Gyomaendrődi alapszervezete valamint a Fidesz MPP és MDF helyi szervezete az 5. sz. Választási körzetben azokhoz a választó polgárokhoz fordul, akik figyelemmel kísérték, és reálisan értékelték az elmúlt 4 év fejlődését.

A befejezett és a folyamatban lévő fejlesztési eredményekben országnak része van **DOMOKOS LÁSZLÓ** országgyűlési képviselőnek, aki az idei választáson a

FIDESZ-MDF-MKDSZ közös képviselő jelöltje.

A választási szövetség kéri mindazokat, akik **Domokos Lászlót kívánják támogatni**, a választások előtt a „kopogtató cédulát”, majd választáskor pedig a szavazatukat adják **DOMOKOS LÁSZLÓ** jelöltre, aki az elmúlt 4 évben kitartó munkával szolgálta térségünket, mint parlamenti képviselő és a megyei közgyűlés elnöke.

A kopogtató cédulát jelöltünk nevére kitöltve és aláírva kérjük juttassák el az alábbi címekre:

GYOMAENDRŐD

VASZKÓ ANDRÁS, Dózsa György u 31 Tel. 386-689
CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA, Damjanich u 15. 386-323
SZABÓ ZOLTÁNNÉ, Endrődi út 11. 386-651
TÍMÁR MIHÁLY, Petőfi 25. 284-196
VALUSKA LAJOS, Fő ú 146. 285-412
DEZSŐ ZOLTÁN, Kiszéti út 34/2. vagy a (FALÓ)
KOVÁCS ATTILA, Hősök úja 12/1. 285-565
R. NAGY TIBOR, Kis Bálint u. 3. 06 30 2053-164
MOLITORISZ TIBOR, Hősök útja 87. 386-773
SZARKA ELEMÉR, Rákóczi u. 3. 386-443

HUNYA

SZABÓ BÁLINT, Táncsics u 22. 389-879
TÍMÁR ENDRE, Széchenyi u 12. 388-794

Az 5 sz. Választási körzet többi településén a kopogtató cédulákat a FIDESZ, FIDELITAS, MKDSZ és MDF tagok és szimpatizánsok gyűjtik.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Az Apponyi család

A Család az Árpáddal bejött 108 magyar nemzetség egyikének a Pécz nemnek sarjadéka" említi Nagy Iván családtörténeti lexikonában. Örökös főrendiházi tagsággal bíró magyar grófi család" olvashatjuk a Révai Nagy Lexikonban. Az Új Magyar Lexikon csupán 3 nevet ismertet. A Pécz nemzetségről 1250-ben élt Ivánka ispánról tesznek említést először a családi oklevéltár oklevelei. A rendelkezésemre álló könyvek adatai mintegy hatvan nevet sorolnak fel, mindannyiukról itt említést nem tehetek. Így hát választásom ismét szubjektív lesz, kiválasztva azokat, akik legtöbbet tették a honért, kik beírták nevüket történelmünk fénylő lapjaira.

Antal gróf, aki 1782 szeptember 7-én született, meghalt 1852. október 17-én, fényes diplomata pályát futott be. 1809-ben bádeni, 1814-ben toszkánai követ. A Leopold rend birtokosa és valóságos belső titkos tanácsos. 1819-ben római követ, 1821-ben megkapja a Szent István rend nagy keresztjét. 1824-ben nagybritanniai követ, később Nápolyba küldik. 1825-ben a francia udvarnál követ, ahol ott marad haláláig. Ő állította fel a pozsonyi Apponyi könyvtárat.

György gróf, államférfi, 1808. december 29-én született, meghalt 1899. március 1-én. Antal gróf második fia. A bécsi kancelláriánál dolgozott, majd Reviczky gróf főkancellár mellett fogalmazó lett. Politikai pályája az 1839-40. országgyűlésen kezdődött. Csakhamar egyik vezéralakja lett a kormányt támogató ún. fontolva haladó" pártnak a főrendek tábláján. A hazafias gondolkodású politikus 1846. április 5-én lett a kancellária feje. 1848. március 16-án súlyos betegsége miatt a hivatalától és a politikától is megválnak. 1861-ben elvállalta az országbírói méltóságot. Részt vett az 1865-68-as országgyűlésen, és a kiegyezési bizottságba.

Albert gróf, államférfi, született 1846-ban Bécsben, meghalt 1933-ban Budapesten. Szülei: Apponyi György kancellár és Sztáray Júli grófnő. Jogi tanulmányait Bécsben és Pesten folytatta, majd külföldre ment tanulmányútra. A politikai életben 1872-ben jelent meg, mint Szentendre képviselője. Minden erejét a politikára fordította, olyanmódon, hogy 1888-ban lemondott a Szent István társulat elnökségéről is. 1889-ben már az ellenzéki pártok vezéréként jelenik meg a parlamentben. A gróf Tisza-kabinet bukása után nagy feladatot kap: a közigazgatás államosítását. 1897-ben nőül veszi Mensdorff Pouilly Klotild grófnőt. Az 1901-es választások után alakult képviselőház elnökévé választja, még ez év november 1-én megkapja a valóságos belső titkos tanácsosi címet. Az egymást váltogató kormányok mellett is megőrizte szabadelvű, liberális gondolkodását 1903-ban újra megalakítja a nemzeti pártot. 1904. november 18-án belép az ellenzéki pártok szövetségébe. 1906 április 9-én létrejött paktum alapján a Wékerle kormányban kultusztárcát vállal. 1910-ig viselte a miniszterséget. Majd csatlakozott a Kossuth Ferenc vezette Kossuth párthoz s még ez év június 1-én hű kerületében Jászberényben mandátumot nyer. Hazájának nagy szolgálatot tett az in-

terparlamentáris tanácskozásokon, az üléseken (Brüsszel, Párizs, London stb.) méltón képviselte hazáját. Különösen Amerikában tett nagy hatást széles műveltségével, a nemzetközi jogban való jártasságával, ragyogó ékesszólásával; a magyaron kívül egyforma tökéletességgel beszélt német, olasz, francia, angol nyelven. A Kisfaludy Társaság tagja lett. 1896-ban Kolozsvárott, majd Budapesten tiszteletbeli államtudományi doktorrá, majd az 1909-es nemzetközi orvostudományi kongresszus után orvostudományi doktorrá választották. Az I. világháború után 1920-ban szomorú kötelességének tett eleget, amikor a párizsi békekonferencián a magyar küldöttség vezetője. Majd Trianon után többször képviselte Magyarországot a Népszövetségben.

Sándor gróf, 1844-ben született, meghalt 1933-ban. Egy ideig apja Rudolf gróf oldalán működött, mint követségi titkár Párizsban, Londonban. 1888 óta a Magyar Tudományos Akadémia igazgató tanácsának tagja. Tagja a Nemzeti Múzeumi Tanácsnak is. 1907-ben az aranygyapjas rendet kapja meg. Egyike hazánk legkiválóbb bibliofil és bibliográfusa. Magyar vonatkozású régi nyomtatványokból ritka, teljes könyvtárat létesített. 4 kötetes Hungarica c. bibliográfiája tartalmazza a külföldön, idegen szerzőktől megjelent régi magyar vonatkozású nyomtatványokat.

Lajos gróf, első magyarországi udvarnagy 1849. május 4-én született, meghalt 1909. december 12-én. 1876-ban Kisapponyban iskolát, 1884-ben kórházat alapítottak feleségével Schher-Thoss Margit grófnővel. 1877-ben a Vatikánban diplomata. 1895. december 13-án ő felsége magyarországi udvarnaggyá és belső titkos tanácsossá nevezi ki. 1878 óta cs. és kir. kamarás, 1898-ban megkapja az I. oszt. Vaskoronarendet, 1908-ban pedig a Lipót rend I. fokozatát. Számos külföldi rend nagykeresztjének tulajdonosa,

Elmúlt évszázadok megyei krónikája

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY 1876. március 16. III. évf. 22. sz. Békés-Csaba.

„Wodianer Albert gyomai nagy föld-birtokos az árvízveszély miatt-ökreit és juhait márcz.13-án Gyomáról vasúton elszállította.”

„Gyomán márczius 14-én a vízállás magassága miatt a védgátak tarthatatlanok-további áradás mellett Gyoma város megmenthetetlen lenne.”

Békéscsabai Közlöny 1879. VI. évf. Békés-csaba február 16. 1. old.

„A gazdasági gépek elterjesztésének szükségességéről” (kivonat)

„A gazdasági gépek nagyobb elterjedésének szüksége napról-napra ege-több kérdéssé válik, de különösen az Alföld dűsan termő vidékén. E kérdés nem új, sokak által szellőztetett már, de valljuk meg a megoldás kezdetén vagyunk még mindég. Szomorú a gazdák-közönség ezen közönye egyik legfontosabb érdeke iránt; földjét rosszul műveli, marhatenyésztés csekély, s így még azon helyzetben sincs, hogy rosszul művelt földjét trágyázás által javítsa, a hasznot emelje, hát még a gépek iránti közönye oly nagy, tisztelet a kivételnek, hogy fáradságot sem vesz magának kissé gondolkodni a felett, miként lehet a gépek használata által a birtok hozamát emelni?”

Nagyobb lendületet kellene adni a gépek elterjedésének.

A takarmánytermesztés nálunk csekély, tehát ami van rosszabb minőségű takarmányféle, szecsakázva összeke-verve némileg jóvá tenné a rossz minő-séget. Ehhez szecsakavágó gép kellene. A vetőgépek használatával csökkenthe-

tő lehetne a vetőmagszükséglet. Arató-gépek és cséplőgépek használatával emelhető lenne a termés hozam (kevesebb volna a szemvesztés). A gabona nyomtatásával a lovak hosszú időre kivonhatók a földművelési munkából, (ti. gépi cséplés helyett akkor még lovakkal nyomtatták ki a gabonából a szemet, majd rotálták, szelelték. - SZERK.) szállításból. A sietős és rosszul végzett munka miatt a jövő évi hozam állandóan kockázatot van.”

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY 1879.

március 9.

„Tegnap este nyílt meg a Thália temploma Békéscsabán. Honunk azon helyén, mely ez előtt 10-15 évvel, mint legnagyobb tót falu volt csak ismeretes, s ma a magyar színművészetnek állandó tanyája van, hol tegnap este hang-zott először lelkes művelőinek ajkairól a zengzetes magyar szó.

Eljött mondunk ki a csabai közbirtokosság (mai értelme: Önkormányzat. - SZERK.) e tetteire, hazánkban azon tán egyedül álló példát állítja fel, hogy hazafi lehet az is ki nem származik Árpád vérből, hogy szeretni lehet ezt a földet, melyen születünk, akármely nemzetségűek, vagy vallásúak legyünk is.”

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY 1882.

jan. 22. 3. old. 9. évf. 10.sz.

„1882 évben Gyomán egy olyan be-járattal ellátott boltozatot találtak, amelynek szép sima téglamalter helyett ólommal voltak összefoglalva. Midőn a vizet kiszivattyúzták belőle, sajátságos

fekete üledéket találtak a fenkén, m arra látszik mutatni, hogy talán puszkapor volt benne elhelyezve... kár, hogy széthány-ták, mielőtt az építési anyagot megvizsgálták volna és a czella, vagy ki tudja minek alakjáról is méreteket vehettek volna fel.”

Békés Megyei Közlöny 1937. aug. 24. kedd. 65. évf. 191. sz. 1 old.)

„Napirend előtt”

„Alig egy hónapja, hogy a budapesti szélsőjobboldali lapok, élükön az <Összetartás>-sal, koncentrált táma-dást intéztek Békéscsaba város vezető-sége és lakosságának egy része ellen. A támadás közneveltségbe fűlt, hiszen a <Reisz Miksa ucca>, mint <nemzetgya-lázás>, olyan hajánál fogva előráncigált ügy volt a támadásra, hogy a felett csak nevetni lehetett. Alig egy hónapja, el-csendesedett ez az ügy és most az <Összetartás> folytatja ezt a például rossz akaratú és érthetetlen, vagy tán nagyon is érthető támadást. Az <Össze-tartás> nyilvánossága csak igen kis számmal mérhető,... a lapnak ezt a szá-mát, a budapesti királyi ügyészség dik-tatúra árnyékában> c. cikke miatt is elkoboztatta..., azért mert e vezércikk-ében nyílt katonai diktatúrára uszít.”

„Ünnepélyes keretek között megnyi-tották a gyulai tanítói továbbképző tan-folyamot. Vitéz dr. Márk Barna alispán köszöntőjében mondotta: Hiszi, hogy a magyar tanítóságnak, mely a nép lelké-nek megismerésére eleve hivatott, egy hét elegendő lesz arra, hogy megismer-je ezt az alapjában véve derék és mun-kás népet,... a gyulaiakat, mely értékes része a magyarnemzet egyetemének.”

Összeállította: Cs. Szabó István

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Lődüh – Meddig hallhatunk mezei pacsirtát?

Minden jóérezésű magyar állampolgárt mélységesen felháborító eset került napvilágra a múlt év novemberének elején.

37 madárfaj összesen 11.786 egyedének tetemét – mintegy 9 mázsányi súlyban – számlálták meg a vámosok és a rendőrök az udvari (Baranya megye) határállomáson átvizsgált kamionban. A lelőtt madarak eszmei értéke 308 millió 241 ezer forint volt. Minden bizonnyal itáliai konyhákba szánt madarakból a legszámosabb áldozat: 4.520 fűrj, 3.458 mezei pacsirta, 1.563 pityer, 1.712 vadgerle. A többi fajból pár tucat esett áldozatul.

A Környezetvédelmi Minisztériumban Tardy László természetvédelmi helyettes államtitkár elmondása szerint ez volt az elmúlt időszak legnagyobb ismert állapotpusztítása. Amíg a mészárlók az utóbbi években csak kiutasításra, pénzbüntetésre és felfüggesztett börtönbüntetésre számíthattak, hazai cinkosaik jelentéktelen büntetéssel megúszták. Ezt a jövőben sokkal szigorúbban bírálják el. Olyan jogszabály módosítást kezdeményeztek, amelyek értelmében a nem védett területeken indított vadászatok a jövőben előzetesen be kell jelenteni a területileg illetékes nemzeti parkigazgatóságokon, így az őrszolgálat rajtaütésszerűen ellenőrzéseket tarthat.

Az olasz „madárexportőrök” nemcsak Magyarországon tevékenykedtek, de más Kelet-Európai országokban is. Ugyancsak a múlt év novemberében foglalták le a határon a vicenzai és padovai hatóságok annak a félmillió védett madárnak a tetemét, melyet Boszniában és Szerbiában lőttek le. A lelőtt madarak között pinty, tengelicék, kenderikék, és aranybegyek voltak. A rendőrség ezen kívül különböző olasz éttermekben kb. félmillió védett állattetemére bukkantak, az étlapon fűrjek, barázdabillegetők, gólyák és még medvetalp is szerepelt.

Olaszországban több utazási iroda is kínál csábítóan olcsó csomagokat a Kelet-európai országokba, főleg a balkáni államokba, de hazánk is kedvelt úti cél. A vadászatra szakosodott utazási irodák 4-5 napos csomagokat kínálnak, amiből 2-3 nap a vadásztatás, a többi a magyar konyhával és kultúrával való ismerkedéssel telik el. Észak-Olaszországban divat és évszázados hagyomány madárfogó kertet építeni, ahol minden fa, bokor és növény úgy van nyírva, hogy a madárfogó hálókat kényelmesen el lehessen helyezni, és a betévedő madárnak ne legyen esélye kijutni belőle. Élő madarakat helyeznek el hívásra, de egyúttal behangszórózzák az egész kertet, hogy minél több madarat csábítsanak a hálóba, ahonnan kiszedve egyenesen a konyhákba kerül.

Az olasz rabsicok másik része kimondottan az éttermeknek szállít énekes és más madarakat. Igen közkedvelt és igen drága az olaszok számára készült erdei madárhús kukoricakásával.

Egy cinkét az orvvadászok 8-15 ezer líráért adtak el, de az étlapon a belőle készült étel 60-90 ezer lírába kerül. Egy kis éne-

kes madárból kb. egy dekányi mennyiség ehető, ezért nem nehéz elképzelni, hogy miért kell tízezer számra löni őket. A kis madarak elkészítését taglaló szakácskönyvekben – vannak ilyenek! – így kezdődnek a receptek: végy öt-hat tisztított fűrjet, vagy vadgerlét...

A rendőrség határozottan lépett fel Olaszországban is a madármészárlók ellen. Az ominózus eset kapcsán öt olasz állampolgárt tartóztattak le novemberben, további kettő ellen körözési parancsot adtak ki. A nyomozás során kiderült, hogy az illetők szervezett formában már öt éve folytatták áldatlan tevékenységüket, mely évente 1,5 millió eurós bevételt hozott nekik. Ez bizonyítja az olaszországi madármafia létezését.

Vicenzában november végén öt másik személyt is letartóztattak védett madarak csempészéséért, és illegális kereskedelméért. Ezek vélhetően nem voltak azonosak a magyarországi madárpusztítások tetteseivel. Ők is éttermeknek szállítottak, amiknek éves forgalmát 4 milliárd lírára taksálták a vizsgálók.

Az olasz vadászövetség hivatalos elhatárolódik a mohó tagjaitól. A vadászengedélyeket Olaszországban szigorú vizsgáztatás után kaphatják meg a kérelmezők, a természet és fegyverismeret mellett jogi szabályozás is a vizsga része, tudni kell, hol és mikor lőhető a vad. A tilalmat áthágó orvvadászok súlyos 6-7 millió lírás pénzbüntetésre számíthatnak, ha pedig a védett fajból ötnél többet pusztítanak el, még börtönbe is juthatnak, és egyszer s mindenkorra bevonhatják engedélyüket is.

Az olasz vadászövetség jelenleg kb. 420 ezer tagot számlál. A veszély nagy, képzeljük csak el, ha csak egy töredékük követi el a bűncselekményt, mennyi embert jelent ez. A Világvédelmi Alap (WWF) tisztségviselője szerint Olaszországban kellene elsősorban útját állni az orvvadászat e fajtájának. Az összes erdőőr szervezetet fel kellene ruházni nyomozati jogkörrel, ezen kívül erősíteni kellene a különböző országok – így Olaszország és Magyarország rendőrségei között – az együttműködést.

Az áldatlan helyzet ellenére mégis vannak, akik egyénileg és szervezett formában időt, fáradságot és pénzt nem kímélve a madarak védelmének szentelik életüket.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a WWF Magyarországgal közösen 300 fős demonstrációt tartott az Olasz Köztársaság nagykövetsége előtt múlt év november 18-án. Az átadott petícióban kérték a nagykövetet, hogy rendelkezjen el szigorú vizsgálatot ez ügyben, és a jövőre nézve akadályozzák meg állampolgáraikat abban, hogy Magyarországon megsértsék a jogszabályokat és a nemzetközi egyezményeket. Ezt követően a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület díszoklevelet adott át a Vám és Pénzügyőrség munkatársainak; Balogh József főtörzsrőrmesternek, Molnár Gábor törzsrőrmesternek és az udvari határátkelő kollektívájának. (A VPOP iskoláiban pár éve madárismeretet is tanítanak a Természetvédelmi Hivatal szakemberei segítségével.) Az ünnepségen Fidlóczky József az MME ügyvezető igazgatója az egyesület tagsága és a Madárvédők Világszervezete nevében méltatta a pénzügyőrök hatékony munkáját, és a Természetvédelmi Hivatal tanácsosa Rodics Katalin hozzátette, hogy korábban sokkal nagyobb arányú madárritás folyt hazánkban és az, hogy most többet hallunk róla a VPOP eredményesebb munkájának köszönhető.

A tavalyi tömeges madárpusztítást a rendőrségi vizsgálatok szerint 50 olasz vadász és 150 magyar segítője követte el és a Bács megyei vadásztársaság érintett az ügyben. Jellemzően az engedélyt úgy adták meg, hogy bármilyen vízimadára lőhetnek. Az ügy még nem zárult le, feltehetőleg sok, érdeklődésre számottartó információ jut még a birtokunkba a bírósági tárgyalásokon.

Óvjuk, védjük madarainkat hiszen ők is Isten teremtményei mint mi!

Dr. Giricz Katalin

A felvételt készítette: Dr. Kalotás Zsolt, Az Év Természetfotósa Magyarországon 2001-ben. Köszönetet mondunk a Szerzőnek a képfelvételeiért.

Fiatalokról fiataloknak

Kedves fiatal olvasóink!

Úgy hisszük, nem lehet közömbös egy fiatal számára sem, - így a mi számunkra sem, akik a Fidelitas alapszervezetének gyomaendrői tagjai vagyunk, - hogy milyen lesz a magyar nemzet jövője az elkövetkezendő évtizedekben. Ezért arra törekszünk, hogy a jövő fiataljai művelt, kultúrált, a hagyományokat tisztelő, becsületes polgárai legyenek a magyar hazának.

Ezeknek a gondolatoknak jegyében csatlakoztunk a Fidelitas Országos Szervezetéhez s létrehoztuk a gyomaendrői alapszervezetet, amelynek az alakulás óta eltelt tevékenységéről szeretnénk ezúttal beszámolni.

2000. július 1-én alakult meg az alapszervezetünk. Elnökéül Várfi Pétert, alelnököknek Kólya Ibolyát és Várfi Andrást választottuk. A programok különböző hatására létszámunk folyamatosan növekszik. Már a megalakulás évében részt vettünk Jászberényben a Fidelitas nyári táborában, ahol a politikai fórumok mellett vidám, szórakoztató rendezvényekkel dúsitott hetet tölthettek. Csoportunk több rendezvényen is részt vett.

2001. februárjában elnökünk, a többi

„Nekünk mégis csak elsősorban a jövő a fontos, a tradíció nem öncél előttünk. Nem akarunk belecsontosodni elért életformákba, nem akarunk a rohanva nőő és fejlődő élet elé gátakat emelni... Mi a folytonosságot akarjuk. Azt akarjuk, hogy a múltban megszerzett erők ne vesszenek el, hanem szárnyat adjanak a mának, és segítsenek meghódítani a jövőt; de főként azt, hogy ne kelljen a mának újra és újra megállnia olyan feladatok előtt, amelyeket már a múlt megoldott.”

KNER IMRE

tott izgalmas interjúról sem feledkezhetünk meg.

2001. október 21-én ünnepelte a Fidelitas 5. születésnapját Budapesten, ahol nyolc delegáltunk vett részt.

2001. december 4-én küldötteink ott voltak a Fidelitas V. Kongresszusán.

Nemcsak országos rendezvényeken vettünk részt, hanem mi is rendeztünk kisebb helyi összejöveteleket. Ilyen volt például a két éjszakai számítógépes party. Évente vidám, hangos nótázással ünnepeljük a Körös partján fennállásunk évfordulóit.

2001. december 13-án mi is segítettünk a FIDESZ MPP által szervezett politikai fórum szervezésében, ahol az érdeklődők Varga Mihály pénzügyminiszterrel találkozhattak.

Az elmondottakból talán arra lehetne következtetni, hogy csupán a vidámság tölti be életünket, pedig ez nem így van. Számunkra nagyon fontos a tanulás, hiszen jól tudjuk, hogy országunknak szakképzett és művelt emberfökre van szüksége. Nem hanyagolhatjuk el a sportot sem, nálunk nem elcsépelet frázis, hanem élő valóság: Ép testben ép lélek. Tagjaink közül sokan versenyszerűen kosárlabdáznak, kézilabdáznak, táncolnak és szabadidőnkben sokszor focizunk, télen pedig korcsolyázunk.

Fiatalok!

Jöjjetek közénk, építsük, szépítsük együtt nemzetünk jövőjét; olyan lesz az, amilyenné mi tesszük!

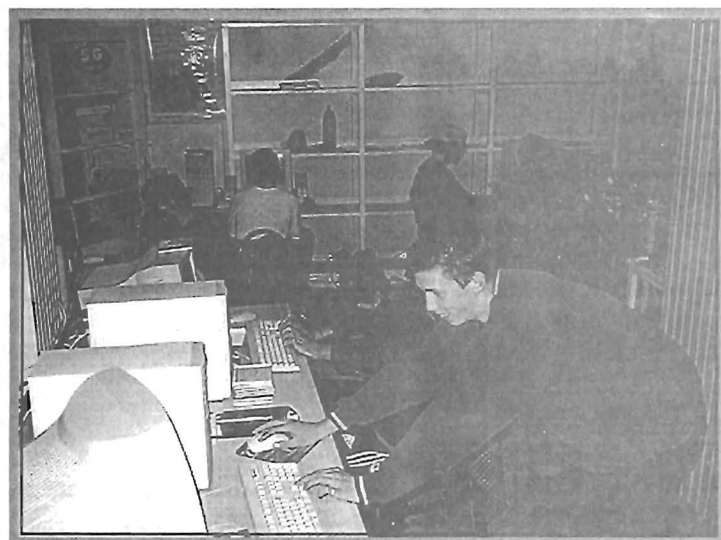
Jelentkeztek a Fidelitas Gyomaendrői Alapszervezetébe!

Várfi Péter

Fidelitas helyi alapszervezetének elnöke

vetélkedők, az éjszakába nyúló bulik, a balatoni fürdőzések. Alkalmunk adódott beszélgetni Kövér Lászlóval, a FIDESZ volt elnökével és Csollány Szilveszter, olimpiakonzukkal folyta-

Balra: számítógépes party az "Apponyi út" árnyékában
Lenn: Csollány Szilveszter olimpiakonzukkal a csopaki FIDELITAS táborban

Fidelitas csoport elnökeivel együtt részt vett az Egerben megrendezett Országos Tanács ülésén. A tanácskozás után megrendezett vacsora jó alkalmat adott arra, hogy az egyes vezetők megismerkedjenek egymással, egymás munkájával, s szót váltsanak szűkebb hazájukról is.

E rendezvényt követően delegációnk részt vett a Fidelitas IV. Kongresszusán, Budapesten.

2001. májusában részt vettünk a FIDESZ Országos Kongresszusán is, Szegeden, amelyet ünnepélyes állófogadás követett.

2001. nyarán Csapokon a Fidelitas IV. táborában kilencen képviseltük városunkat. Elmondhatjuk, hogy jól szórakoztunk. Csapaki élményeink közé tartoznak a Herendi Porcelán- és Üveggyárban tett látogatásunk, a csopaki borkóstoló, a régiók közötti vidám

Az Európai Unió kapujában

Ismerkedjünk az Európai Unióval

I. Történelmi előzmények

Ahhoz, hogy a kedves Olvasó fogalmat alkothasson az Unió munkájáról, meg kell ismerkedni létrejöttével, szervezeteivel, intézményeivel. Ezt a cél szolgálja sorozatunk első fejezete.

Kezdhethetnénk **1923**-al, amikor létrejön a Pán-Európai Unió. Létrehozásával, ugyanis az osztrák Richard Coudenhove-Kalergi kezdeményezésére alakul meg, mint hirdeti: a háború csak az Európai országok egyesítésével kerülhető el.

Az európai gondolat atyjának mégis Jean Monnet szokták emlegetni, aki elsőnek hirdette meg az egyesült Európa gondolatát. Am **1946. szeptember 19**-i zürichi beszédében Winston Churchill már az „Európai Egyesült Államok” létrehozásáról beszélt.

Fontos lépés volt, amikor **1951. április 18**-án Párizsban létrejön az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK), más néven Montánunió, melynek tagjai Franciaország, Németország, a Benelux államok és Olaszország. Első konkrét megnyilvánulása volt a francia-német kibékülésnek, ekkor nyílt meg az út az európai integráció megvalósítása felé.

Újabb dátum következik: Róma **1957. március 25**. A „hatok” ekkor írták alá a két „Római szerződést”, mely alapján létrejön az Európai Gazdasági Közösség (EGK) és az Európai Atomenergia Közösség (Euratom). Az előbbi kifejezi a közös piac létrehozásának szándékát, az utóbbi pedig a nukleáris energia békés célú felhasználásának fejlesztését tűzte ki céljává.

Az EGK létrehozta az integráció intézményeit: a döntéshozó Tanácsot, a végrehajtó szervezetet, a Bizottságot, továbbá az Európai Parlamentet (korábbi nevén a Közgyűlés) és a szerződések betartását felügyelő Bíróságot. **1967. július 1**-én életbe lép az Európai Közösség, mely a fent említett 3 szervezetet egyesítette. Ez a dokumentum már rögzíti az Európai Unió létrehozásának célját és szükségességét. Ez az Egységes Európai Okmány alkotmányos jelentőségű dokumentum, mely **1987**-ben lépett életbe és kitűzi mindazon reformokat, melyek a „belső piac” 1993 elejére történő kiépítését szolgálják.

Az eddig felvázoltak események vezettek végül az Európai Unió létrejöttéhez. **1992. februárjában** Maastrichtban aláírják azt a szerződést, melynek alapján létrejön az Unió, A Maastrichti Szerződés három pilléren nyugszik: Az első az EGK-t létrehozó közösségi intézményeket fejleszti tovább, a kül- és biztonságpolitikát, a második és harmadik kormányközi együttműködést tesz lehetővé a bel- és igazságügyi politika terén. A szerződés a tagállamok ratifikációja alapján **1993. november 1**-én lépett hatályba.

Az Európai Unió állam és kormányfői Amszterdamban **1997. október 2**-án írják alá azt a szerződést (Amszterdami

Szerződés néven vált ismeretessé), mely szélesítette a közösségi politika körét, és amely **1999. május 1**-én lépett hatályba.

II. Az Európai Unió tagállamai

Az Uniónak jelenleg 15 tagja van. A maga 370 milliós lakosságával a világ legnagyobb kereskedelmi hatalma. Exportja eléri a világkereskedelem 34 %-át, míg USA 15%, Japán 6 %-át adja a világ exportjának. Ismeretes, hogy az alapító tagok 1957-ben a Római Szerződésben hozták létre az Európai Gazdasági Közösséget, mint ahogy fentebb erről már szoltunk. Az alábbiakban felsoroljuk a 15 tagállam legfontosabb mutatóit a belépésük sorrendjében. Az adatok a belépés évére vonatkoznak.

Csatlakozás éve	Ország neve	Terület km ²	Népesség (millió fő)	GDP/fő (USD)
1958	Németország	356.733	80,6	27 770
1958	Franciaország	543.965	57,4	23 043
1958	Olaszország	301.302	56,9	21 468
1958	Hollandia	33.939	15,2	21 089
1958	Belgium	30.528	10,0	21 991
1958	Luxemburg	2.586	0,4	27 073
1973	Egyesült Királyság	241.752	58,0	17 981
1973	Írország	70.283	3,6	14 385
1973	Dánia	43.094	5,2	27 383
1981	Görögország	131.957	10,3	7 562
1986	Spanyolország	504.782	39,0	14 745
1986	Portugália	92.389	9,9	8 541
1995	Finnország	338.139	5,0	21 100
1995	Svédország	449.964	8,7	28 522
1995	Ausztria	83.859	7,9	23 616

Adatok 2001. évben megjelent a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma tájékoztatójából valók.

Végezetül, tanulságos összehasonlítás céljából közöljük hazánk hasonló adatait, hiszen ne felejtjük az Unió kapujában állunk!

Magyarország:
 Területe: 93.036 km²
 Népessége: 10.3 millió fő
 GDP/FŐ (nemzeti jövedelem US dollárban): 3.010

Császár Ferenc

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A nagyenyedi kollégium története (folytatás)

A Kollégium felfelé ívelő fejlődését a II. Rákóczi Ferenc által vezetett szabadságharc idején bekövetkezett véres események szakították meg. A labancok kivonulása után a kollégium épületei romokban heverték. A közeli hegyek barlangjaiból és az erdőkből visszatért tanárok és diákok együtt tették félig-meddig használhatóvá az iskolai épületeket.

1707-ben országszerte nagy volt a felfordulás. A gazdaság szétszórva, a birtokai pedig nem hajtottak annyi jövedelmet, amely lehetővé tette volna a Kollégium rendbetételét. E nehéz helyzetben Pápai Párizs Ferenc rektor-professzor, gróf Teleki Sándor gondnokkal együtt segélykérő levelet írtak külföldre. Egyet eljuttattak az oxfordi egyetemre, a másikat pedig Angliába, az angol királysághoz. Az angolok gyűjtést szerveztek az enyedi kollégium megsegítésére. A gyűjtés eredménye 11.000 font sterling volt, amelyet az angol bankokban kamatoztattak. Az összegyűjtött pénz kamataiból 1720-1743 között felépült egy négyszárnyú emeletes épület, az udvart körülfutó folyosókkal.

A XVIII. században újra fellendült a kollégiumi szellemi élet. 1775-ben a diákok létszámának növekedése miatt a kormányzék engedélyt adott arra, hogy egy új épületet emeljenek. A meglévő kollégium nyugati szárnyával párhuzamosan felépült egy emeletes barokk stílusú épület, amelyben előadóterem és lakosztályok kaptak helyet. Jelenleg az épület a fiúk bentlakása. Benko Ferencz nevéhez fűződik az első természettudományi múzeum létrehozása 1796-ban.

A XVIII. század utolsó évtizedeiben egymást követték azok a nagy hírű tanárok, akiknek tudományos munkája és oktatói tevékenységeik révén a Kollégium minden téren a figyelem központ-

jába került. Valószínű, hogy Herepei Ádám leckéi ébresztették fel Kőrösi Csoma Sándorban azt az elhatározást, hogy az ősmagyar haza felkeresésére induljon.

Szintén Herepei Ádám 1791-ben 35 togátus részvételével megalakítja a Nagyenyedi Magyar Társaságot. Herepei utóda a történelmi tanszéken Hegedűs Sámuel volt. Irányítása alatt 1820-ban beindultak a Bethlen Gábor emlékünnepek. Tanítványa Vízi István 1827-ben nyomdát állított fel. Köteles Sámuel iskolai filozófiai könyveivel, amelyeket a kanti erkölcsstan szellemében írt, a magyar bölcséleti tudomány egyik úttörője volt. Hegedűssel együtt szorgalmazta a magyar nyelv térhódítását az oktatásban Apáczai, Pápai Párizs és Bod Péter szellemében. A szabadelvűség képviselője Szász Károly rövid időn belül az erdélyi politikai küzdelmek első rangú hőségévé vált. Hatása alatt indult meg az 1830-as évek elején az a diákmozgalom, amelynek célja egy ifjúsági olvasótársaság megszervezése volt.

1826-ban a diáklétszám növekedése miatt nekifogtak egy négyszárnyúnak tervezett hatalmas, két emelettel bíró épület megépítéséhez, mely 1836-ra be is fejeződött. Emellett Farnos Károly tanár közbenjárására téglá és cserépgyárat, egy fűrészmalmot építettek a kollégium számára. A gubernium alatt azonban nemcsak a kollégium híres intézménye létezett, hanem akkor épült - az Enyeden sajnos ugyanolyan hírnévre szert tett - börtön is, melynek a „legenda” szerint alapítási éve 1786. Az 1700-as években Alsó-Fehér vármegyében nemcsak Enyeden, hanem Abrudon, Topánfalván, Balázsfalván és Marosújváron is létezett fogda. Mivel Enyed közel volt a nagyvárosokhoz, és a főútvonalon húzódott, előnyös volt ide is építeni egy börtönt. A városnak - bármilyen szempontot figyelembe véve - jó fekvése van. 1839-1849 között Ecaterina Varga (akit a mócok asszonyának is neveztek) ebben az intézményben ülte le büntetését. Ebből az időből csak annyi bizonyítható, hogy kezdetben női zárka volt, majd a huszárok börtönévé alakult át. Az 1849-es zavargások alatt a börtön is romhalmazzá vált. 1857-ben újraépült, ez a ma ismeretes épület.

(Történetét a következő lapszámban folytatom.)

Bajusz Tünde

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Gyomaendrőd Fő u 14.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

NEUBORT KANDALLÓKI!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kovács Imre és Féja Géza Gyomáról és Endrődről - III. rész

E tanulmány közlésének az ad időszerűsége, hogy 2002. januárjában ünnepeljük a két település egyesítésének 20. évfordulóját.

„A tudatosítás egyik legfőbb tényezője a mozi is. Olcsó, alig 20-30 filléres helyáiraival vonzza a „Párizs”, „London”, „Bánomkert”, stb. pokolian gúnyos, de találó elnevezésű munkáskülvárosok népét, mely azzal menti a szombat- vagy vasárnapesti, egy napi keresetet is fölémészto családi mozilátogatást, hogy azalatt nem égeti a lámpát, és nem fogy a petróleum. A mozi vásznán keresztül azután kiszélesedik előttük a szűk gyomai perspektíva az egész világ méreteire, és többet nincsenek titkok. Eddig csak az orvosi rendelőig vagy az ügyvédi irodáig jutottak el az „urak” világában, most mindent látnak. Feltárult a zárt világ: ott áll előttük kiszolgáltatva az úriember és az úri társadalom, kendőzetlen vágyaival, érzéseivel, bűneivel, és gyarlóságival felborítsa a róla alkotott eddig véleményét. Meghökkenve figyelik, hogy azok is olyan emberek, mint ők; ugyanúgy élnek, szeretnek, gyűlölnék vagy vétkeznek, s vége a tekintélytisztelőnek. A társadalmi drámák így a társadalmat destruálják: a gengszter-filmek viszont vak igazságot, a forradalmi hajlandóságot táplálják. A mozi rideg üzleti számítással és minden művészi szempont mellőzésével arra törekszik, hogy játszó napokon tele legyen a nagyterem és – szállítja a narkotikumot. A plakátok élén már messziről hangosan kiabál a szenzációt jelentő

felhívás: „Kalandorest” és hogy biztosabb legyen a hatás, alatta magyarázatként: „Izgalmak műsora”. A műveletlen, soha komoly kultúráról és művészi szempontokról felvilágosítást nem kapó – kitől és honnan is kaphatott volna? – proletáriátus várakozással néz a vasárnapi mozilátogatás elé, és amikor helyet foglal a nézőtérben, hangosan ad kifejezést helyeslésének például akkor, ha Jack-nek történetesen sikerül New-York rengetegében a rendőrök elől meglépnie, de ládbogással és fütyüléssel fejezi ki rosszaságát, ha a rendőrség lelövi vagy elfogja az amerikai banditát. Komoly művész-film ritkán jut el Gyomára; az intelligenciának szánt – mert azokat is ki kell elégíteni – magyar filmek pedig boldogan, minden gondjától megfedekezve röhög az agrárproletáriátus is, sőt még a parasztság is, és utána felvillanyozva megy haza. A mozi ismét gondoskodott életformájának züllesztéséről.

A Bűn és bűnhődés biblikusán mély és örökérvényű törvénye teljesedett be a gyomai paraszttársadalom felett. Soha nem próbált sorsán olyan értelemben változtatni, hogy a politikai harcok mellett gazdasági, szociális, társadalmi és kulturális vonatkozásban is emelkedjék: a hatalmon lévők pedig maguktól nem siettek támogatására. Néhány „lázádo” paraszt kísérleteitől eltekintve az egész társadalom feltartóztatlanul sodródik a teljes elproletarizálódás felé. És ebben a parasztság sem kivétel. Polgárisodás helyett ők is proletarizálódnak, mert hiába

mentesíti őket anyagi függetlenségük a fizikai lét gondjaitól, sivár sors vár rájuk. Benső riadalmukat néha egy-egy őszinte vallomás elárulja. Közbirtokossági üléseken, gazdakörökben, vasárnap délelőtti publikációknál mind többet hallani tömör véleményüket a helyzetről: „Tavasza óta megváltozott a világ.” Kifelé a cselédek magatartását értik ez alatt; befelé azonban nagyon jól tudják, hogy az ő világuk is megváltozott. Néha szinte megdöbbentő világossággal mutatnak rá a mulasztásokra: „Motorizálni kellett volna a termelést és rendezni a gép és az ember viszonyát a mezőgazdaságban is, főleg pedig egészen másként kellett volna berendezni életünket.”

„Tavasza óta megváltozott a világ.” – Igen, cselédet nem kapni többé, csak szabad bémunkást. Évszázados probléma ért ezzel a végső kifejléshez. Most diadalmaskodott a régi igazság: az élet nem tűri a rendellenes folyamatokat, közbelép, ha már

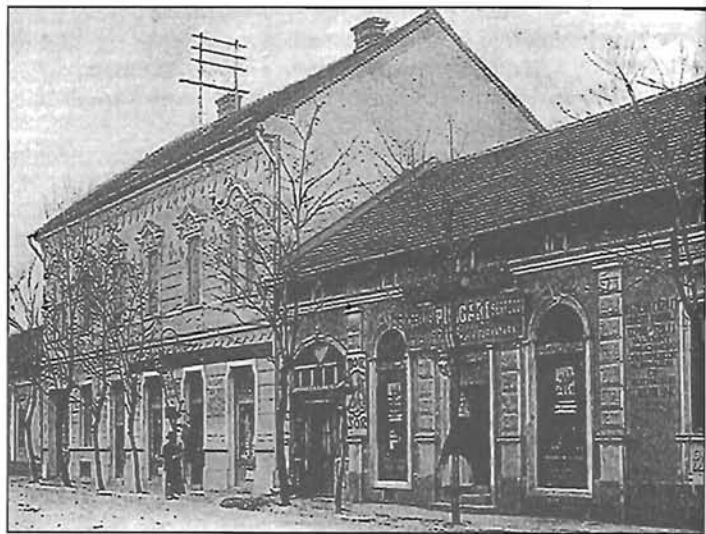
veszélyben az egyetemesség elve.

1848-ban sok minden más mellett a földesúri gazdasági rendszer csődje hozta meg a jobbágyfelszabadítást: most a feudális agrármunkarendszer csődje fogja kikényszeríteni a mezőgazdasági szociálpolitikai reformokat és a parasztleletforma csődje a társadalmi reformokat.”

A **Viharsarok** írója 2000. decemberében lett volna százszázados. Ebből az alkalomból emlékszóbat avatnak tiszteletére egykori munkahelyén, a Békés Megyei Könyvtárban, az emeleti olvasóteremben. Erdemeit méltatva Annus József író többek közt ezeket mondotta: „Féja Géza szeretettel szólt Csabáról, mindig nemzetben gondolkozott, dicsért és ostorozott, szobra állhatna több helyen”.

Az évfordulós kiállítás állandó jelleggel nyitva tart, bemutatva a **Viharsarok** írójának küzdelmes és gazdag életútját.

Szilágyi Ferenc

Felső kép: Gyoma Kossuth utca - alsó: tanyai udvar Endrődről

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

A SZÉCHENYI TERV LEGÚJABB PÁLYÁZATAI

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy az alábbiakban ismertetett pályázati kiírásokkal kapcsolatban felvilágosítást ad Ungvályi János kistérségi megbízott. (Tel: 06-30-294-0650) Fogadó órái: februárban és márciusban minden csütörtökön 8 órától 11.30 óráig. Gyomaendrődön a Vállalkozók Házában Hősök útja 56. sz. alatt. (Motormúzeum mögött)

VÁLLALKOZÁSERŐSÍTŐ PROGRAM PÁLYÁZATAI

A pályázat jele	A pályázat megnevezése
SZT-2002 VE-1	Jogszabály miatt szükséges telephely változtatás
SZT-2002 VE-4	Az Európai Unióhoz való csatlakozásra történő felkészülés
SZT-2002 VE-7-	Háziorvosi működtetési jog megvásárlását vagy az e-ü. közszolgáltatás nyújtását segítő kamattámogatás
SZT-2002 VE-8	Kereskedelmi szálláshelyek bővítése és a hozzá kapcsolódó vendéglátás feltételei
SZT-2002 VE-9	A kis- és középvállalkozások fejlesztéseit segítő kamattámogatás
SZT-2002 VE-12	Versenyképes beruházások
SZT-2001 VE-13	Európai regionális vállalati központok kialakítása
SZT-2002 VE-14	Minőség- és környezetirányítási rendszerek bevezetése és tanúsítása
SZT-2002 VE.17	A belföldi közúti közlekedési szolgáltatás területén működő mikro, KKV-k gépjárműparkjának fejlesztése
SZT-2002-VE-18	A mikro kkv-k technikai korszerűsítését eredményező berendezések , gépek beszerzése
SZT-2002 VE-19	Mikrohitel kamattámogatás
SZT-2002 VE-20	A mikro kkv-k által üzemeltetett önálló kiskereskedelem. Üzletek, vendéglők és lakossági szolgáltató helyek bővítése, felújítása, korszerűsítése
autoSZT-2002 VE-21	Környezetvédelmi szempontú technológiaváltás

AKTÍV FOGLALKOZTATÁSI PROGRAM PÁLYÁZATAI

A pályázat jele	A pályázat megnevezése	A pályázat összefoglalása	Pályázható összeg	Megjegyzés
SZT-2002 FO-1	Új munkahelyek létesítéséhez elnyerhető kiegészítő támogatás	Új munkahelyek létrehozásának kiegészítő jellegű támogatása VE-8,12,13,18,21, TU-1,2,4,10,20,21-hez	Regisztrált munkanélküli, 1.2 mFt/fő	Más foglalkoztatott 1 mFt/fő Békési kedvezmény

AZ ENERGIATAKARÉKOSSÁGI PROGRAM PÁLYÁZATAI

A pályázat jele	A pályázat megnevezése	A pályázat összefoglalása	Pályázható összeg	Megjegyzés
SZT-2002 EN-1	Lakossági energia megtakarítás	Cél: a lakások energetikai korszerűsítése. Épületek utólagos korszerűsítése	Magánszemély 30%, max. 500 eFt.	Épület hőszigetelése Fűtés korszerűsítése

LAKÁSPROGRAM PÁLYÁZATAI

A pályázat jele	A pályázat megnevezése
SZT-2002 LA-1	Az önkormányzati bérlakás állomány növelésének támogatása
SZT-2002 LA-2	Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítése, felújítása
SZT-2002 LA-3	Nagyvárosi lakóépülettömb korszerűsítése, felújítása
SZT-2002 LA-4	Közművesített építési telek kialakítása az önkormányzatok saját tulajdonában lévő ingatlanán

Mária néni meséi

Miska és barátai - IX. rész

Ugye emlékeztek még gyerekek arra a nevezetes napra, amikor a mókuská meg a manó a sárkány jóvoltából vendég lehetett a két kis erdész gyereknél, Jutkánál, meg Lackónál. Nos hát azóta megélnékült az élet az erdész ház gyerekszobájában. Jutka és Laci ugyan már iskolába jártak, de most sutba kerültek a tankönyvek, pihennek a horgászbotok, és még vitatkoznak is elfelejtettek, pedig máskor hangos volt a környék a csete-patétól.

A babaasztal mindig telítve volt válogatott finomságokkal, és a falánk kis mókus teli szájjal örvendezett, hogy éppen ide repítette őket a színes papírsárkány.

- Igazán jó dolog, hogy ebben az erdőben is vannak erdészgyerekek. Nekünk ugyan van egy kis barátunk a Meseerdőben, Miskának hívják, és igazán remek kis fickó, de nélkülük nem tudom, mi lett volna velünk, ha ti ki nem horgásztok a patakból.

Fityfiritty fölényesen legyintett. - Na, én csak kievíckéltem volna valahogy, - mondta a szokáshoz híven nagyképűen, mert egy varázslónak semmiesem lehetetlen, de hogy Kukucska még most is ott lubickolna a mély vízben, az biztos! Ha csak ki nem halásztam volna, mint a min az üst...

Kukucska hirtelen köhögni kezdett, olyan hevesen, hogy kicsorduló könnyeivel elsózta a mézeskalácsot, amiből éppen jó nagyokat harapott.

Jutka ijedten, aggódva ütögte a hátát. - Ó, te kis mohó! Lassan egyél, mert torkodon akad a falat!

- Ha torkomon akad is, lenyelem ezt a félnótás manót! - prüszkölte haragosan a mókus - Te, te varázslók gyöngye! Én is tudok ám mesélni egyet-mást, ha éppen óhajtod!

- Hiszen nem is szóltam semmit, - szabadkozott a manó, - az a kevés is csak úgy kicsúszott a számon. De aztán neked is legyen ám lakat a szádon!

- Mit pusmogtok ilyen rejtélyesen? - hallgatózott közben Lackó - talán nem ízlik a mézeskalács? No, azt nem is csodálnám, mert Jutka sütötte.

- Tudd meg, hogy amit én készítek, az mind nagyon finom, de amit te készítettél, mint gesztenyepüré, hát az valóban ehetetlen.

- Sose aggódjatok! - makogta teliszájjal Kukucska - minden nagyon finom. Még életemben nem ettem ilyen gesztenyepürét, igaz, hogy még másmit sem, csak most ismerkedem vele az a baj, hogy már nem fér több a pocakomba. No, de még ezt a is tejszínhabot megkóstolom.

babedényeket, és erőlesen kijelentette, hogy itt az ideje a pihenésnek. - Rátok fér ennyi izgalom után. Mars ágyba gyerekek!

- Mintha csak a manót hallanám! - sóhajtott meghatottan Fityfiritty - mégiscsak jó, hogy iderepített az a kedves sárkány!

- Ha a vége jó, minden jó! - állapította meg bölcsen Lackó.

- Nagyon igaz, helyeselt a mókus - mert ez a kiflivége tejszínbe mártogatva, valóban csodálatos! Jó, jó, megyek már, csak olyan nehéz megválni az ünnepi asztaltól.

Az erdőre lassan ráborult az alkony, mire a gyerekek és kis vendégek végre ágyba kerültek. Az esti csillag benézett az ablakon, és megnyugodva pislogott, mert békésen szuszogott ki-ki a kicsi ágyban. Az öreg hold megsimogatta a kis szendergőket fényes sugaraival, és maga is pihenni tért egy jókora felhőpaplan mögött.

Hanem reggel nagy riadalomra ébredt a két kis erdészgyerek: Kukucska! Fityfiritty! -költögettek a hétaivókat. - Keljete fel hamar, mert rettenetes baj van!

- Baj? Miféle baj? Talán összeadott a katlan? Vagy verekszik a söprű, vagy nem akar leszállni a szőnyeg? Vagy talán elfelejtettem a varázsigét?

- Mit beszélsz összevissza, - méltatlankodott Jutka - soha nem hallottam még ennyi badarságot! De a varázsigé, hát az bizony kell!

- Netene! - hökkent meg a manó - miért akarjátok kiszedni belőlem a legféltettebb titkaimat?

- Dehogy akarunk mi mást, - kiáltották egyszerre a gyereke - csupán annyit kérünk, hogy segíts rajtunk! Tegnap, hogy eltöltöttük veletek az időt, nem csináltuk meg a házi feladatot, és nem is tanultunk.

- Értem - bólogatott Fityfiritty.

- Dehogy is értem! Ha értenéd, akkor már ugranál is, hogy varázsolj valamit, mert ma nagy feleltetés lesz, tuti, hogy bezúgunk.

- No, azt ne tegyétek - motyogott ásitózva a manó - feleltetés közben zúgni, az haszontalan dolog. Azért még a manóiskolában is...

- Mondom, hogy nem értesz semmit - türelmetlenkedett Laci - miféle varázsló vagy te? Vagy talán csak kitalálod az egészet?

- Mi az, hogy kitaláltam? - méltatlankodott Fityfiritty - ha akarjátok még a holdat is sajtjává változtatom, vagy a sajtot holddá!

- Ilyen sokat nem kérünk tőled - mondotta megszelídülten Laci, - csak azt, hogy varázsold be a fejünkbe a tudományt!

- Ha, ha, ha! - kacagott a manó - most akarja megkóstolni, amikor már egy fél dézsányit meg-evevett!

Jutka fürgén összeszedte a megüresedett

- Ami nincs azt még varázsolni sem lehet! - kacagott a manó, - de ha akarjátok, elvarázsolom az egész tanári kart, mondjuk vadtulokká, vagy gatyásgalambbá.

- Jaj, azt ne! - ijedezett Jutka - Kati néni nagyon sajnálnám, csak azt szeretném, hogy ne tudjanak feleltetni.

- Roppant nehéz dolog, - mondta a manó - de azért megpróbálom. Elvégre mért vagyok én világhíres...

- Méghogy világhíres! Pislogott ki a paplan alól kuncogva Kukucska Jobb, ha mellőzitek a varázslatait!

- Na, felébredt ez a minden lében kanál! - mérgeződött a manó. - De azért ti csak bízzatok bennem! Addig töröm a fejem, míg ki nem főzök valamit.

- Csak vigyázz, hogy le ne kozmájon, mint az egyszeri varázslé! - Bólogatott nagybölcsen Kukucska, és hegyes kis körmeivel szorgalmasan fésülgette bozontos farkincáját.

Hogy mi történt ezek után az erdész házban és az iskolában, megtudjátok legközelebb.

A mesét és a verseket írta:
Iványi Mária

HULL A HÓ, CSILLANÓ...

Hull a hó, csillanó
Sűrűsödő rajban,
Csengős csikó szánkót röpít
A hózivatarban.

Hull a hó, csillanó
Pihe-puha paplan,
Alszik a nyár, szundít az ősz
A hózivatarban.

Hulla hó, csillanó,
Sejti már, hogy baj van,
Csengetyűt bont egy kis virág
A hózivatarban.

Hull a hó, csillanó,
É egy picinyke dalban
Ébredesz már a Tavasz
A hózivatarban.

TALÁLÓS KÉRDÉS

Hóhullása hizlalja a pocakom,
Attól lesz még kerekebb a kobakom,
Nem eszem mást,
csak dermesztő hideget,
S elpárolgok, ha megjön a kikelet.
Lyukas fazék a kalapom,
Feketeszén a szemem,
Te vagy a legokosabb, ha
Kitalálsz a nevem.

Trodalmi oldal

Gergely Ágnes: A kastély előtt

„miként a vidék hófúvás után
lecsillapul, hazatalál,
valahogy úgy alakul, rendeződik
fokról fokra ember s Isten,
pusztulás és születés párbeszéde.”
(Pilinszky János)

Az asztalon két könyv. Egy regény és egy verses könyv. Finom borítású mindkettő.

A két éve megjelent Őrizetlenek, s a mostani: A kastély előtt. Az első címlapján R. Magritte: Az elrejtett világ című festménye, a másodikikon Katona Szabó Erzsébet: Könnyecsepp című gobelinje.

A két mű összetartozik, hiszen a regény születésével egy időben jött világra a versek egy része is.

Az elrejtett világ balkonján át ismét látom a hullámozó dán tengert fehér testű sirályaiival, a kék eget, a négy ember kibontakozó körvonalait a hajó alsó fedélzetén, felidéződik a két felnőtt s a két beteg gyermek fájdalmasan szép története. Közben mondatok törnek meg a csendet:

„a közös történet a legnagyobb védelem”; „a szeretetnek nemcsak tévútjai vannak, útjai is”; „az ember nem alkalmaz erkölcsi kényszert azzal szemben, akit szeret”; „méltósággal meghalni nem lehet, csak méltósággal élni”; „a párnán két fej lenyomata”; „ágak öble a megmentettség”.

Ezek a gondolatok a regényben kapják meg igazi jelentésüket, de líraiságuk, acélsengésük, morális tartalmuk önmagukban is irányt mutatnak.

Bachi és mozarti muzsika.

Mint ahogyan az asszony, az író otthonkeresése, városalapító törekvése is az.

S a versek!

A kastély előtt versei a kereső ember további utazása a világ látható és láthatatlan tájain. A lélek bolyongása a valóság és a képzelet ismerős és ismeretlen vidékein.

Most is kézen fog bennünket, és elvisz az ókori Föníciába, Trójába, Párizsba, Firenzébe, Londonba. S közben faggatja az Időt:

Mi űzi, hajítja a „tenger fuvarosait”, hogy folyton hajóra szállnak! Mi ez a kényszer, ez a megszállottság! Trója bukása is sorszerű! Mint ahogyan az is, hogy Odüsszeusznek még Ithaka is megmarad, s hazavárja, de az elbukottakat a haza, a hazájuk sem éli túl! Hogy Ady Párisa, már régen nem a „szent ámulások” városa? S hogy a British Museum időtlen levegőjének megtapasztalása után, még fojtogatóbb a hatvanas évek magyar levegőtlensége?

„Ki alszik itt? Ki alszik itt? / Kiből törekszik ennyi múlt!” – halljuk a temetőt járva. Kit, milyen sorsokat rejtenek a nevek, a kövek? S a névtelenek! Rájuk kik emlékeznek!

S ha „egyszer csak nincs több szemtanú / sem a jóra, sem a rosszra”!

„Ezek a versek úgy őrzik a regényt, ahogy a kastélyt a rom, ahogy a mestereimet én.” Mesterek, fároszok, vezérlő tűzjelek, kik lobognak a testtelen időben, kiktől biztatást, meleg kézfogás emléket őriz a kéz, s kik már csak hátrahagyott műveken keresztül üzenhetnek.

„Kinyílik, mint egy kapu” – hallik valahonnan nagyon messziről, s két régi történet képei elevenednek meg.

Egy aggastyán óriás, Füst Milán, s a kezdő tanár- költő párbeszéde:

„- A kisasszony szerint mitől jó a vers?” – recseg a kérdés még néhány évtized múltán is.

„- Kinyílik, mint egy kapu” – hangzik a válasz a megtartó csöndben.

Majd egy másik találkozás, egy másik klasszikussal.

„- Mit érzett, mikor az első fordítását publikálta! – kérdezte Kasák.

Azt, hogy megkondulnak a harangok és leszakad az ég.”

S a két történettel az örök, éveket átívelő kérdés: „de sikerül-e valaha pontosan megmondanom, mitől jó a vers? Hallom-e még egyszer azokat az égszakasztó harangokat?”

Találkozások. Klasszikusokkal s akkor még nem klasszikusokkal. Kortársakkal s korábbi századokból világitó lelki társakkal. Kultúrákkal, eszmékkel, sorsokkal. Weöres Sándor, Illyés Gyula, Pilinszky János, Nemes Nagy Ágnes, Vas István, William Butler Yeats. Hatan azok közül, akik meghatározták a költői pályát. Külön szonettben idézi meg alakjukat, őrizi őket, mint annak idején azt a néhány pillanatot, azt az „egyszer-volt” időt.

De egy magányos Mester is előlép abból a korból, ami után – egy filozófus szerint – már nem lehet verset írni. Az erőltetett menetből messzire hangzik egy bizakodó, ugyanakkor borzongató kiáltás: „de hisz lehet talán még, a hold ma oly kerek”, s vele a remény: Fanni, béke méhe, nyárvégi csönd, a hús veranda. Az Idill utolsó rajza.

„A hold ma oly kerek!” – visszhangzik több mint fél évszázad távolából a kiáltás, ma is a bizakodás, az otthon visszhangzik vele.

Az „ólmos ég alatt” azonban átértékelődött a szó, a mondat, a költői, az emberi nyelv, az emberi mozdulat, önmagunkhoz és egymáshoz való viszonyunk.

Hiszen ami megtörtént, „minden tornyot a földbe pecsétel”.

Az Őrizetlenek és A kastély előtt versei mélyen összekapcsolódnak: „... a versek úgy őrzik a regényt, ahogy kastélyt a rom...”

Már korábban is megjelent az elvágyódó, de mindig visszatérő ember motívuma, akinek útját, sorsát, hovatarozását meghatározza a Múlt, a múltja. Akinek életét még a „szenvedély”, a hivatás is meghatározottá teszi, hiszen az író számára a nyelv azonos a hazával.

Ház, kastély, rom, városfal, város, ország, haza. Egy körülhatárolt hely – otthon.

Ahogyan az emberi életnek is van múltja – áthajolva a jelenen meghatározza, meghatározhatja a jövőt -, úgy a tárgyak is „tudják”, „ismerik” a múltjukat, mint az igazgyöngy, amelynek „formája riasztóan gyöngéd, de tetszetősen illeszkedő fémlapokba nem csiszolható, nem hagyja magát, emlékszik rá, hogy miből született.”

„A tárgyak, amikor már „nincs több szemtanú”, amikor már nincs ki őrizze az „egyszer-volt” időt, emlékeznek. S emlékeztetik az utódokat...”

A kastély kezdetben fal volt, s tudjuk, hogy minden fal – legyen az veremház fala vagy a középkori várost körülölelő városfal -, „kezdettől fogva otthonos”, a védelmet, a biztonságát rejti magában.

A kastély, a vár is őrizi a saját, személyes múltját, és őrizi a benne lakó emberek történetét is. A közös történetet. Rajta van az évszázadok, évezredek lenyomata, népek születése és pusztulása, lázas eszmékért folyó harcok sebei, a tenger hullámverése, a gályák csattogása, a sirályok vijjogása. Az áramló Idő.

A történelem viharait átvészelő romok pontosan tudják a történetet, a történetüket.

„A közös történet a legnagyobb védelem” – kúsznak a regény szavai a versek közé, s átölelik a Kastély romjait. A romot, aki épségről, gazdáról, szépségről, közös történetről, jövőről, életről álmodik.

„mert minden rom kezdetlenül otthonos”

Mi a VERS? – tolakszik elő a kérdés.

Botladozó és esetleges a válasz. Egy-egy sor, amibe fagyok idején bele lehet kapaszkodni; egy felidézett kép, ami öröktől ismerős; egy szó, ami csak úgy magában szép; egy hangulat, amivel el lehet röpülni Föníciába, s gyönyörködni lehet a „kék-zöld cédrusok” hajlongásában ott a tengerparti szélben; egy érzés, ami nélkül kevesebbek vagyunk; egy gondolat, amitől többek lehetünk. Egy könnyecsepp...

S mitől jó a vers?

„Kinyílik mint egy kapu” – hajlik a mondat az időre. A dán tengeren és A kastély romjai fölött Bach és Mozart muzsikál.

Ízes ízek

február

Babos pulyka ragu

10 dkg fejtett babot áztatás után puhára főzünk, közben 35 dkg pulyka apróhúst 1 db pulykamájjal, 2 db darabolt paradicsompaprikával olajon fonnyasztott hagymán fehérre piritunk. Ráöntünk egy pohár vizet, megsózzuk, és fedő alatt majd nem puhára pároljuk. Serpenyőbe öntjük a leszűrt babot, a hagymás pulykahúst, majd fedő nélkül néhány percig piritjük. Tejfölt adunk hozzá és készre főzzük. Petrezselyem zölddel és borssal ízesítjük, végül lisztel vékonyan behabarjuk. Apróra tört spagettivel tálaljuk.

Seidl Ambrus

Farsangi dal

Ennél nagyobb, szélesebb kedvben
nem jártak soha, soha táncot.
Ennél jobban nem gúnyolták ki
e savanyú ecet világot.

Nem mer talán senki nevetni
éles, szatírás hahotával,
mert fél mind, hogy szembe kerül
a „nem illik” nagy táborával.

Fejcsóválás vissza nem tarthat.
Minden úri kényszert lerázok.
Nem köt semmi. A kedv nem alhat:
botránkozottató nagyot kiáltok

Most vér mulat nagy, ősi hévvel,
a régi kedv a napi szállós.
Merek, akarok, mert ilyen volt
egy dalos, fiatal, magyar táltos.

Ha tánca egyszer velem perdül
egész népem, a fiatal had,
akkor bizón új nótá csendül,
s a gyávaság sarokba kussad.

Mi fiatalos, tüzes vérrel
tán a halotti táncunk járjuk,
de mi gyáva megszeppenéssel
még a halálunkat sem várjuk.

A mi táncunk a fiatal tánc,
a dalunk a bizó, zengő nóta.
Erre várt az én fiatal hadam,
Hogy így zengjen, ezer év óta

Koppány, Vata, Vazul új népe
dalos ajakkal harcra készül.
Lázadozik a gyávaság ellen
egyhittel, bizón és vitézül.

Kedvünk érdes, pusztai mámor,
dalunk a szelek síri hangja,
hitünk büntető, nehéz zápor,
szemünk az Isten tűzharagja.

Borunk önön vérünk bók csordul.
Mi vért iszunk, a szívünk vérét.
Ilyen mámoros harci kedvben
vizsem harcba a puszták népét.

Ezer sikoly szúr a velőkig,
ahol dalosan elvonulunk,
míg egy virágos erdő szélén
véres-szomorún földre hullunk.

Hulló szírom takar el minket.
Virág illat leng a hullákon,
s még akkor is holtan, fehérén
győzelmi mosoly lesz a szánkon.

Nálunk nagyobb, szélesebb kedvben
nem jártak soha, soha táncot.
Ennél jobban nem gúnyolták ki
Ezt a savanyú, ecet világot.

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

**Sarokház
Csemege**
Ct.: Tímár Vince

**Partner
üzletház tagja**

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig
az Önök szolgálatában
állunk!

☞ Folyamatosan
friss húsok

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

Újvidék 1944.
Márton Gábor

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még.

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DOBÓ GÁBOR, aki az Ifjúsági lakótelep 7/2 sz. alatt lakott, múlt év december 21-én, 53 éves korában befejezte földi életét. Gyászolják: édesanyja és gyermekei.

FARKAS ISTVÁNNÉ POZSGAI ROZÁLIA, aki a Kis út 6. sz. alatt lakott, múlt év december 23.-án, hosszas betegség után 59 éves korában elhunyt. Gyászolják: a család és az ismerősök.

GIŘICZ VINCÉNÉ GYURICZA ERZSÉBET, aki a Zrínyi M. utcában élt, a múlt év december 20.-án 76 éves korában hosszú betegség után az örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: gyermeke, és családja, rokonok, ismerősök.

IVÁNYI IMRÉNÉ TÍMÁR MARGIT, aki a II. kerület 436-ban lakott, a múlt év december 21.-én 73 éves korában rövid betegség után véget ért földi pályája. Gyászolják: gyermekei, és családjuk, testvérei, rokonok, ismerősök, és az Őszikék Idősek Otthonának lakói.

JÓNÁS PÉTER, aki a Losonczy utcában lakott, január 4.-én, 61 évesen, rövid betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolja a család, és az ismerősök.

KATONA LÁSZLÓNÉ GUBUCZ GIZELLA, aki Hunyán a Rákóczi utcában élt, január 14.-én, 76 éves korában hosszú betegség után átadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: férje, lányai és családjuk, rokonok, ismerősök.

KÉRI LAJOS, aki Gyomaendrődön élt, 81 éves korában elhunyt.

KISS LAJOSNÉ SZABÓ MARGIT, aki a Kossuth Lajos utcában élt, 74 éves korában hosszú betegség után, január 5.-én eltávozott az élők sorából. Gyászolják: a család.

LENGYEL ISTVÁNNÉ BELANKA JUDIT, aki a Fő úton lakott, múlt év december 25.-én 75 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: férje, unokája, rokonai.

Özv. LIZICZAI SÁNDORNÉ NÁNDORI MARGIT, aki Töszegen élt, a múlt év december 20.-án 93 éves korában elhunyt. Endrődön temették el. Gyászolja: a család.

Özv. MAGYAR MIHÁLYNÉ MARÁCZI MATILD, aki a Szarvasi úton élt, 76 éves korában, hosszú szenvedés után befejezte földi életét, a múlt év december 24.-én. Gyászolják: gyermekei, unokái, barátok, ismerősök.

MAJOROS ISTVÁN, aki az Álmosdomb utcában élt, 62 éves korában, a múlt év december 22.-én elhunyt. Gyászolják: a család és ismerősök.

Dr. RADNÓTI (DINYA) VILMOS, aki Budapesten élt január 17-én, életének 87. évében Isten akaratában megnyugodva, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Hamvait Budapesten, a kelenföldi Szent Gellért plébánia templomban (XI. Bartók Béla út 149.) február 8-án 16 órákor helyezték örök nyugalomra. Ő volt az Endrődiek Baráti Körének egyik alapítója, és 40 éves aktív munkája után az Egyesület örökös tiszteletbeli elnökevé választotta. Temetése órájában az endrődi harangok érte szólnak, az Ő lelki üdvéért.

Gyászolják: felesége és rokonai, barátai, és akik ismerték, szerették Őt.

RAU MÁRTON, aki a Lehel úton élt, január 9.-én hosszú betegség után 70 éves korában elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, rokonok, ismerősök.

SZÜCS JÁNOSNÉ ZÖLD RÓZA, aki a Zrínyi úton élt, 65 évesen befejezte földi pályáját, a múlt év december 28.-án. Gyászolják: gyermeke, unokái.

SZTANCSIK ELEKNÉ DINYA GIZELLA, aki Gyomaendrődön élt, a múlt év december 25.-én 68 évesen befejezte földi pályáját. Gyászolja családja.

TARR JÓZSEFNÉ SZABÓ MARGIT, aki Nyírszölösön élt, hosszú betegség után, december 21-én visszaadta lelkét Teremtőjének, 79 évet élt. Gyászolják: lányai, vejei, unokái, dédunokái és a régi endrődi ismerősök, volt szomszédok.

TORMA BELÁNÉ TÍMÁR IRÉN, aki a Katona József utcában élt, a múlt év december 24-én 63 éves korában az örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: férje, gyermekei és családjuk, rokonok, ismerősök.

VÉHA VENDELNÉ CSONKA MÁRIA, aki a Selyem úton lakott, a múlt év december 25-én hosszú szenvedés után, 89 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: lányai és családjuk.

HÚSVÉT RÓMÁBAN - Firezne a reneszánsz bölcsője

Időpont: 2002. március 28. - április 4.

Utazás: Neoplán típusú autóbusszal, WC, büfé
Szállás: 1 éj Velence környékén, 4 éj Rómában, 4 személyes, komplett konyhás, WC, zuhanyzós mobilhomban

Ellátás: önellátás

Idegenvezetés: végig az út során, Davidovics László, idegenforgalmi manager
Részvételi díj: 65000 Ft (írányár)

PROGRAM

Március 28. Indulás kb.19.00-kor Gyomaendrődről. Folyamatos utazás kisebb megállásokkal.

Útvonal: Budapest - Veszprém - Rábafejes - Gratz - Klagenfurt - Udine.

Március 29. Érkezés a reggeli órákban Velencébe. A vaporettoval (kis hajó) behajózunk a városba. Városnézés: Söhajok hídjá, Szt. Márk tér, Doge palota, Rialto híd, séta a lagúnák mentén. Este felé elfoglaljuk a szállást.

Március 30. Indulás a reggeli órákban Rómába, kisebb megállásokkal. Érkezés az Örök Városba, szállás elfoglalása, séta a tengerparton.

Március 31. Délelőtti részt veszünk a Szt. Péter téren a pápai húsvéti misén. Délután - Róma ba-

rokk szökőkútjai: Trevi Kút, Piazza Navona, Spanyol Lépcső.

Április 1. Délelőtt megnézzük a Colosseumot, az ókori Róma központját- a Forum Romanumot; délután a Capitolium, Velence tér, Igazság Szája, Circus Maximus

Április 2. A Vaticani Múzeumban megnézzük a Sixtusi Kápolnát, utána - a Szt. Péter Bazilikában - az apostol sírját és a világhírű műremekket. Elsétálunk az Angyalváróhoz, a Tevere folyóhoz. Szállás elfoglalása.

Április 3. Reggel indulunk Firenzébe. Városnézés: Dóm, Sta.Croce templom (Michelangelo sírja), Ponte Vecchio, Palazzo Vecchio, Medici Palota. Este indulunk haza.

Április 4. Érkezés Gyomaendrődre a délutáni órákban.

A programok sorrendjének változtatási jogát fenntartjuk. Díj 50% a- 2002. február 1-ig fizetendő be.

Az ár nem tartalmazza: biztosítást, múzeumi belépőket.

Belépődíjak: Sixtusi Kápolna - kb.2500 Ft/fő, Colosseum - kb.1800 Ft/ fő, Velencei hajózás-kb. 1700 Ft/ fő, napijegy Rómába - kb.900 Ft/ nap

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás:
Gyuriczáné Szabó Erzsébetnél, a Szt. Imre Róm. Kat. Plébánián, hivatali időben (8-12 óra). Tel : 66/283-940

Kert-barátoknak

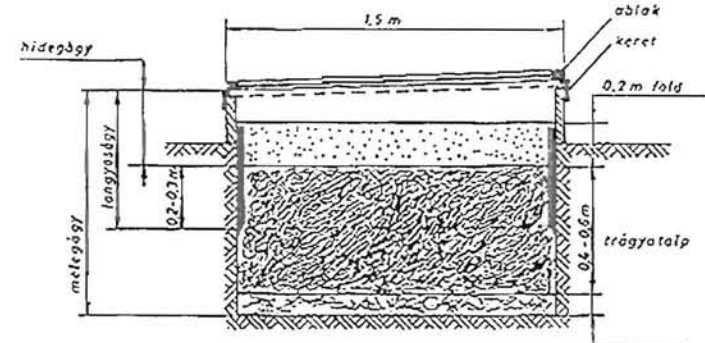
Korai zöldségtermesztés szaporító és termesztő berendezések alatt - I. rész

„Ó, ha a világot a bölcsek, a papok, építészek, orvosok szakácsok és kertészek irányítanák, béke, jólét és boldogság uralkodna a földön.”
(Taoista kínai mondás)

A zöldségfélék igen fontos szerepet töltenek be a korszerű táplálkozásban. Ajánlatos, hogy fogyasztási szokásaink még jobban eltöltsenek az energiában gazdag élelmiszerek fogyasztása helyett a biológiailag értékesebb, könnyebben emészthető zöldségfélék felé.

Hazánkban a megtermelt zöldségeknek egyharmada nyers vagy feldolgozott állapotban (tartósított konzerv, befőtt) exportra kerül.

A zöldségtermesztésnek ismét jellemzője ma a zárt konyhakertekben való termesztés. Azonban az egyes tájegységekre jellemző zöldségféléket szántóföldön nagyobb mennyiségben is termesztik (hagyma – Makó, paprika – Szeged, Kalocsa, káposzta – Nyírség, Vecsés térségében stb.). Erdemes megjegyezni, hogy ahol az értékesítésben nagy szerepet játszik a

1. ábra: a meleg- langyos- és hidegágy keresztmetszete

gyümölcs, szőlő, általában kevesebb zöldségféléket termesztnek és ezért kevesebbet is fogyasztanak.

Közismert, hogy a zöldségfélék vízigenyes növények. Itt a körösök házában a terület nagyságához képest még mindig kevés zöldséget termesztnek. Örvedetes tendenciát mutat viszont, hogy a Holt-Körösök vízpart mellett a növekvő hobbikertek száma. Különösen azóta, hogy az 1990-es évek elejétől megszűnően lévő termelőszövetkezetek eladták a Holt-Körös-parti zöldségtermesztésre alkalmas területeket. Ugyanis az itt létesült hobbikertek nemcsak a pihenést, kikapcsolódást, horgászást szolgálják, hanem a család részére szükséges zöldségféléket is megtermelhetik. Régen csak a település közelében lévő vízpartokat művelték, de ma már a motorizált világban távolságok nincsenek, de erről már az elmúlt évben írtunk.

Mindezt kívánatos az, hogy egyes zöldségfélékből hazánkban többet fogyasszunk, mert az országos átlag igen alacsony.

Néhány statisztikai adat:
Zöldborsóból, borsóból mindössze 2-3 kg Az évi fogyasztás.
Uborkából évi 6-7 kg.
Sárgarépából 5-6 kg.

Fejeskáposztából fogyasztunk a legtöbbet, az évi átlag 10-12 kg.
A friss zöldség termelésnek igen nagy hiányossága az, hogy a nyári hónapokra esik az érésük s ennek megfelelően fogyasztjuk is. Ezért a téli időszakban tartósított zöldségféléket fogyasztunk. Valamennyi friss,

tartósított zöldség fogyasztásának évi átlaga egy főre a legújabb felmérések szerint 95 kg körül van.

Az utóbbi évtizedekben termelő berendezésekben télen is folyik paprika, paradicsom, saláta stb. termelés. Azonban természetüket igen megdrágítja az energia magas ára (a fűtés). Ma már külföldről is hoznak be ilyen termékeket, amelyek a lakosság többsége részére megfizethetetlenek.

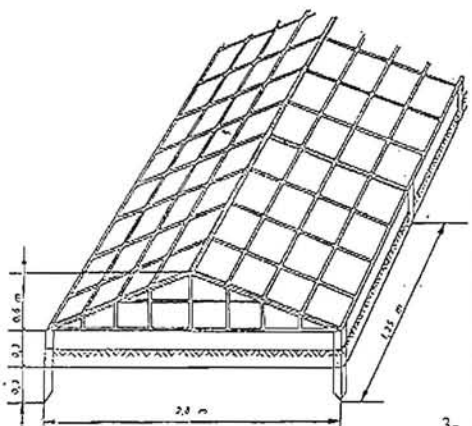
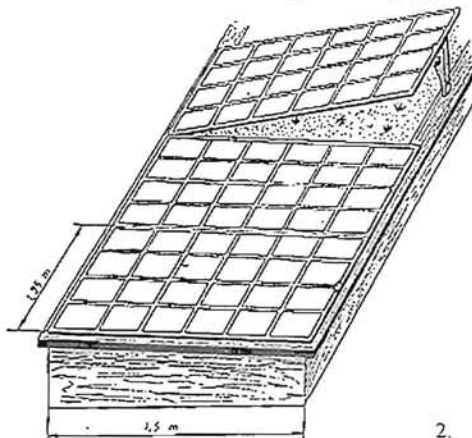
Szükséges ezért, hogy a tél második felében a kistermelők, kiscsaládok kiskertjükben építsenek nem túl sok befektetést igénylő termelő berendezéseket. Ezek a berendezések szolgálják a palántanevelést, hajtatast, termesztést.

Régóta használatos palántanevelésre, hajtatastra a melegágy, melyről nem kívánok ezúttal részletesen beszélni. Az itt látható rajz nyomán ugyanis könnyen elkészíthető a meleg, langyos, hidegágy. A trágya szabja meg a használhatóságot. (1. sz. rajz) Régi bolgárkertészek honosították meg hazánkban. Sok udvarban lelhető fel ez a berendezés. Meg kívánom jegyezni, hogy egyes volt termelőszövetkezetek igen magas szinten, eredményesen folytattak korai zöldségtermesztést.

Rendelkeztek egysoros, és kétsoros (ikerágy) melegágygal. Az ikerágy abban különbözik az egysoros ágytól, hogy az ablakkeretek két oldalról háztetőszerűen felrakhatók, közepén nyeregretetős alátámasztással Hollandi ágyak is nevezik, mert e növényágy típus Hollandiából származott hazánkba. Az ikerágyak üzemeltetése gazdaságosabb, mert az ablakok háztetőszerű összerakása miatt szélesebb alapterület takarható. (2-3 sz. rajz: egysoros és ikerágy)

A fentiekön kívül azonban fóliasátrakat is alkalmaznak a korai zöldségtermesztésre (rettek, saláta, paradicsom, paprika).

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Februári áru kínálatom:

- Tasakos vetőmagok – zöldség – virág
- Lemosó vegyszerek
- Feseb kezelők
- Metszőollók, fűrészek
- Gumicsizmák, esőruhák
- Műanyag kukák (110 l. 5990.-)
- Csavarok, szegek, kézi szerszámok
- Műanyag kerekék, fotelgörgők
- Alumínium létrák
- Takaró fóliák (70.-/m².)
- Üstök, üstházak, gázegők
- Láncfűrészek, fürdőszoba szőnyegek
- Elemek, izzók, zseblámpák, stb.

VÁROM KEDVES VÁSÁRLÓIMAT!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császámé Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Márton Gábor * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu